

Glasilo „Informacije“ od 1991. godine izlazi i donosi zanimljive vijesti i podatke iz civilnog sektora te predstavlja uspješnu komunikaciju HSUIR-a i njegovih temeljnih udruga. Uz pomoć glasila „Informacije“ Savez sustavno i kontinuirano informira čitatelje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom, zdravstvenom.

IMPRESSUM

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

tel: +385 1 48 29 295

fax: +385 1 48 29 076

e-mail: info@hsuir.hr

Glavni i odgovorni urednik: Josip Petrač

Suradnici: Leke Sokolaj, Ivana Znaor, Nataša Franić i Valentina Hojsak

Grafička priprema i dizajn: Valentina Hojsak

OSIGURAJMO STVARNO SUDJELOVANJE OSOBA S INVALIDITETOM U DONOŠENJU ODLUKA I KREIRANJU JAVNIH POLITIKA

3. prosinac **Međunarodni dan osoba s invaliditetom**

Priopćenje za medije pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Anke Slonjšak povodom 03. prosinca - Međunarodnog dana osoba s invaliditetom: Osigurajmo stvarno sudjelovanje osoba s invaliditetom u donošenju odluka i kreiranju javnih politika

Potpisivanjem i ratificiranjem Konvencije o pravima osoba s invaliditetom Republika Hrvatska je u svojim donesenim strategijama, nacionalnim dokumentima i akcijskim planovima, naglasila potrebu i važnost sudjelovanja osoba s invaliditetom u kreiranju javnih politika, donošenju zakona, strategija i dokumenata, odnosno u sudjelovanju stvaranja sigurnog i pravednog okruženja.

U Općem komentaru br. 7 (2018.) o sudjelovanju osoba s invaliditetom, uključujući djecu s teškoćama u razvoju putem njihovih predstavničkih organizacija, u provedbi i praćenju Konvencije, Odbor za prava osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda detaljno pojašnjava čl. 4. st. 3. kao i čl. 33. st. 3. koji navodi: *...Civilno društvo, a posebice osobe s invaliditetom i organizacije koje ih predstavljaju, biti će uključene i u punoj će mjeri sudjelovati u procesu praćenja provedbe. ...*

Koliki je stvarni utjecaj osoba s invaliditetom na zakone koji uređuju njihova prava, na javne politike koje izravno utječu na njihov život?

Krajem 2018. godine obećano je kako će 2019. biti godina zaokreta, godina konkretnih aktivnosti u kojima naziremo obrise sustava usmjerenog na osobu, godina donošenja zakona u kojima se ogleda Konvencija..

Sada je kraj 2019. godine.

Niz održanih konferencija, stručnih skupova i rasprava na kojima se govorilo o pravima osoba s invaliditetom na uživanje jednakih prava u svim područjima života bile su kvalitetne i dobre za podizanje svijesti o inkluzivnom društvu, međutim, nisu pridonijele potpunijim zakonodavnim promjenama u cilju stvarnog ostvarenja njihovih prava.

Iza nas je godina u kojoj još uvijek prevladava administrativno birokratski pristup u rješavanju složenih ljudskih problema i razumijevanju potreba, umjesto otvorene komunikacije u traženju najboljih rješenja.

Nakon pritisaka i inicijativa osoba s invaliditetom i udruga došlo je do izmjena Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu te Zakona o sigurnosti prometa na cestama međutim, i dalje nisu, a trebali su biti objavljeni u e-Savjetovanju ili doneseni - Zakon o osobnom asistentu, Zakon o inkluzivnom dodatku, Zakon o sustavnom financiranju saveza i udruga osoba s invaliditetom, novi Zakon o socijalnoj skrbi. Trebalo je nastaviti proces deinstitucionalizacije, razviti sustavnu ranu intervenciju, osigurati zaštitu mentalnog zdravlja u zajednici... Još uvijek nemamo naknadu za invaliditet koja bi bila neovisna o prihodovnom ili imovinskom cenzusu već temeljena isključivo na vrsti i težini invaliditeta, jer jedino se na taj način može ispuniti svrha tih naknada, a to je uključivanje u život zajednice. Jedino tako možemo omogućiti osobi s invaliditetom ostvarivanje prava na obrazovanje, zapošljavanje i produktivan, uključen život. Osobe s invaliditetom smatraju da su naknade i usluge nepravedno i neravnomjerno raspoređene, jer nisu osmišljene tako da svojom raznolikošću prate potrebe koje proizlaze iz invaliditeta.

Previše je i tijekom ove godine bilo potresnih priča onih koji su zbog teškog invaliditeta cijeli život proveli u ustanovi, kao i onih koji su bili okruženi pažnjom obitelji, a onda gubitkom roditelja odlaze u ustanovu jer njihovu podršku nismo nadomjestili potrebnim uslugama. Nitko od njih nije imao utjecaja na vlastiti život, pravo i mogućnost donošenja izbora o tome gdje će i kako živjeti. Djeca s teškoćama u razvoju i mnoge osobe s invaliditetom mogle bi uz podršku imati samostalan i ispunjen život među svojim prijateljima i bližnjima u lokalnoj sredini i da žive na uobičajeni način kao i svi mi. Oni ne smiju ostati nevidljivi, izolirani u institucijama ili zatvoreni u svojim domovima. To što je netko osoba s invaliditetom ne znači da nema interese, svoje navike i svoj stav, želje, talente, što se vrlo često zaboravlja i generalizira, a čime se krše prava u raznim područjima života tih osoba.

Stoga, umjesto prebacivanja odgovornosti na neke druge, preporučujemo sustavu da zajednički sa osobama s invaliditetom i stručnjacima udruže znanja i energiju za nalaženje rješenja, a ne za potiskivanje problema ili odgađanje pri čemu sve ostaje na obećanjima i željama, ali bez stvarnog pomaka.

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom

MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM - PRISTUPAČNOST KAO LJUDSKO PRAVO

Konferencijom “Pristupačnost kao ljudsko pravo” u utorak je u zagrebačkom hotelu International obilježen Međunarodni dan osoba s invaliditetom. Svečanom obilježavanju nazočile su brojne udruge osoba s invaliditetom

Predsjednik Vlade Andrej Plenković je naglasio značaj Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, koji je 03. prosinca 1992. godine proglasila Opća skupština Ujedinjenih naroda. Poručio je da je smisao ovog dana da se kontinuirano rade iskoraci kako bi se osobe s invaliditetom osjećale ne samo ravnopravne, nego bile ravnopravno uključene u sve sfere društva.

U prigodnom govoru ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Vesna Bedeković je istaknula kvalitetnu suradnju resornog ministarstva i predstavnika osoba s invaliditetom.

Naglasila je da resorno ministarstvo kroz provedbu Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom od 2017. do 2020. godine i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom doprinosi poboljšanju kvalitete života tih osoba u svim područjima. „Uslugu osobnog asistenta koristi 1735 osoba, za gluhe i gluhoslijepe osobe uslugu tumača prevoditelja znakovnog jezika pruža 80 tumača, a 46 je videćih pratitelja“, rekla je ministrica Bedeković.

Predstavnici udruga osoba s invaliditetom zatražili su od premijera što hitnije donošenje zakona o inkluzivnom dodatku, poseban pravni status udruga, osnivanje povjerenstva za ranu intervenciju te bolju fizičku pristupačnost državnih institucija ustvrdivši da su u Hrvatskoj za osobe s invaliditetom najpristupačniji šoping centri.

STRUČNI SKUP - IZAZOVI I MOGUĆNOSTI RADA TEMELJNIH UDRUGA II.

U utorak 17. prosinca 2019. godine u Zagrebu, Hrvatski savez udruga invalida rada održao je stručni skup "Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga II." u okviru 8. Centra znanja

"Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga II." je nastavka uspješne radionice iz Karlovca. Na ovoj radionici je objašnjena uloga lidera udruga, vidljivost u javnosti kroz zagovaranje, lobiranje i pregovaranje, pojašnjen je način na koji se žele potaknuti potrebne promjene, ali i kad i kako se odlučiti za javno zagovaranje....

Javno zagovaranje je važan proces djelovanja koji koristi sve instrumente otvorenog društva za otvaranje novih prostora, novih politika, zakona... Javno zagovaranje je govorenje, usmjeravanje pozornosti zajednice na neku važnu temu, navođenje donositelja odluka na odabir dobrog rješenja. Ovim smjernicama udruge bi se trebale voditi u svom zagovaranju.

Polaznici radionice prošli su kroz glavne ciljeve radionice:

- razumjeti ulogu i odgovornosti predsjednika/ice udruge kao i ulogu i odgovornosti članova udruge
- učinkovitom komunikacijom do uspješnog upravljanja, zagovaranja, lobiranja i pregovaranja
- stjecanje boljeg uvida i razumijevanje zagovaranja
- prepoznavanje svojih jakosti u pregovaranju i lobiranju

- prepoznavanje uvjeta za korištenje različitih stilova komuniciranja pri lobiranju
- unaprjeđenje vještina komuniciranja, oblikovanje komunikacije zasnovano na povjerenju i partnerstvu
- upoznati strategije zagovaranja, lobiranja i pregovaranja i primjena istih

Metode koje su se koristile u provedbi radionice:

- Inputi trenera: trener ukratko objašnjava nužne teoretske podloge u obliku prezentacije, odnosno predavanja.
- Grupni rad: grupe od dva i više polaznika rješavaju postavljeni zadatak i rješenje prezentiraju ostalima nakon čega slijedi diskusija.
- Igra uloga: polaznik uvježbava vještine objašnjene u "teoretskom" dijelu treninga. Diskutiraju se kritični aspekti i daju se prijedlozi za optimiranje i poboljšanje.
- Testovi i upitnici: upitnici omogućavaju pojedincima da osvijeste vlastite stilove i preferencije u ponašanjima
- Analize slučajeva: opis primjera i slučajeva iz prakse. Sudionici razvijaju rješenja u malim projektnim timovima i prezentiraju ih ostalim sudionicima.

Na stručnom skupu "Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga II." sudjelovale su temeljne udruge Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize, Savez društava multiple skleroze Hrvatske, Savez udruga za autizam, Hrvatski savez gluhih i nagluhih.

STRUČNI SKUP "IZAZOVI I MOGUĆNOSTI RADA TEMELJNIH UDRUGA"

U četvrtak 10. listopada 2019. godine u Karlovcu, Hrvatski savez udruga invalida rada održao je stručni skup "Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga" u okviru 8. Centra znanja

"Izazovi i mogućnosti rada temeljnih udruga" naziv je stručnog skupa kojeg je Hrvatski savez udruga invalida rada održao u Karlovcu u suradnji s Mrežom udruga Zagor. U prvom dijelu **Ivana Radanović**, koordinatorica programa *Razvoj civilnog društva i međusektorske suradnje Mreže udruga Zagor*, prisutne je upoznala s izazovima i mogućnostima u vođenju obavezne dokumentacije za udruge. Uz radionicu i izmjenu iskustava s udrugama koje su sudjelovale na skupu sudionici su dobili informacije vezane za poslovne knjige, pravilnike, evidencije, odluke te ostalu dokumentaciju koju udruga treba voditi.

Drugi dio Skupa bio je vezan za volontiranje i organizatore volontiranja, a vodila ga je **Nikolina Bertol**, voditeljica Volonterskog programa VolontirAJMO Mreže udruga Zagor. Uz predavanje o zakonskoj regulativi, odnosno obvezama i pravima volontera i organizatora volontiranja, održana je dinamična radionica na kojoj su izmjenjena iskustava i primjeri dobre prakse drugih udruga. Još jednom je ukazano na važnost uključivanja volontera u organizacije civilnoga društva, ali na ispravan način. Na Stručnom skupu su sudjelovale temeljne udruge Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida, Savez udruga za autizam, Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatski savez gluhoslijepeh osoba Dodir te udruge osoba s invaliditetom iz Karlovačke županije.

Info-centar za mlade Zagor

REDOVNA SKUPŠTINA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Temeljem članka 25. i 26. stavka 1. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je Redovna Skupština HSUIR-a 10. listopada 2019. godine u Karlovcu.

Od ukupno 45 zastupnika, na Skupštini su sudjelovala 25 zastupnika. Skupština Saveza usvojila je Prijedlog financijskog plana za 2020. godinu, Operativni plan za 2020. godinu.

Uz redovne teme, najveću pozornost zastupnici su posvetili pitanjima donošenja Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Još jednom sve udruge su izrazile zabrinutost za održivost lokalnih udruga, nerazumjevanje vladajućih struktura te sve veće povećanje birokracije.

INFORMIRANI, OSVIJEŠTENI I AUTONOMNI

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 06. prosinca 2019. godine okrugli stol na temu 'Informirani, osviješteni i autonomni' u sklopu projekta kojeg financira Grad Zagreb.

Na okruglom stolu izlagali su Melita Čičak, pomoćnica ministra u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava koja je izlagala o novitetima u Zakonu o mirovinskom osiguranju, zatim je uslijedilo izlaganje na temu Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, točnije o zaštiti zdravlja na radu, tj. utvrđivanju ozljede na radu, o čemu je govorila Vinka Longin Peš iz Službe za zaštitu zdravlja na radu, analizu i koordinaciju regresnih postupaka.

Treća tema bila je zdravstvena zaštita osoba s invaliditetom i što nam govori praksa, a izlaganje je održao Leke Sokolaj, pravnik u Hrvatskom savezu udruga invalida rada.

- Danas ćemo govoriti o prvom stupu generacijske solidarnosti. Najvažnije je pokrenuti gospodarski razvoj, povećati zaposlenost, povećati plaće. To je osnova sustava koji kasnije dovodi do odgovarajućih mirovina. U mandatu ove Vlade najniža mirovina je povećana za 15 posto u tri godine. Proširen je i krug ljudi koji mogu raditi uz mirovinu i interes za tu mogućnost je velik. Napravljen je i iskorak u usklađivanju mirovina. Što se tiče osoba s invaliditetom, unaprijeđen je institut profesionalne rehabilitacije, povećana je osnovica novčane naknade za tjelesno oštećenje i proširen je krug osoba koje imaju pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem, primjerice za gluhoslijepe osobe, osobe s Downovim

sindromom, oboljele od artritisa i multiplu sklerozu. Profesionalna rehabilitacija nekako nije baš u punini zaživjela, barem što se tiče sustava mirovinskog, a jedne strane nema interesa samih osoba s invaliditetom, a ni poslodavaca, većina ih je ipak otišla u invalidsku mirovinu. Što se tiče naknade za tjelesno oštećenje, ona je od 01.01. 2019. povećana za 15 posto, a činjenica je da su one i dalje niske – rekla je, između ostalog, Melita Čičak, pomoćnica ministra u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava.

- Nadam se da će ovo izlaganje pridonijeti informiranju o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu. Ova prava regulirana su Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju koji regulira i uređuje i preventivne mjere, odnosno mjere specifične zdravstvene zaštite radnika koje su usmjerene na preveniranje ozljede na radu i profesionalnih bolesti – kazala je uvodno Vinka Longin Peš iz Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Upoznala je prisutne o vrstama pregleda, tako imamo preventivne preglede, zatim imamo periodične i kontrolne preglede.

Od iznimne važnosti su i edukativni programi, oni obuhvaćaju edukaciju radnika o djelovanju štetnosti na radnom mjestu, svim rizicima i naporima kojima su izloženi i slično. Prava za slučaj ozljede na radu obuhvaćaju cjelokupno pravo na zdravstvenu zaštitu, vezanu uz liječenje same ozljede, kao i novčane nakade.

Kazala je kako se sama ozljeda na radu utvrđuje u Upravnom postupku koji provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje primjenjujući odgovarajuće propise, prvenstveno treba spomenuti propise Europske unije koji imaju nadzakonsku snagu.

Prisutni su mogli čuti sve o načinima prijave ozljede na radu kao i detalje o zakonskim rokovima za prijavu.

Upoznala je prisutne o vrstama pregleda, tako imamo preventivne preglede, zatim imamo periodične i kontrolne preglede. Prava za slučaj ozljede na radu obuhvaćaju cjelokupno pravo na zdravstvenu zaštitu, vezanu uz liječenje same ozljede, kao i novčane nakade. Kazala je kako se sama ozljeda na radu utvrđuje u Upravnom postupku koji provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje primjenjujući odgovarajuće propise, prvenstveno treba spomenuti propise Europske unije koji imaju nadzakonsku snagu.

- Ovim okruglim stolom želimo upoznati javnost s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju, ukazati na probleme zdravstvene zaštite invalida rada i osoba s invaliditetom. U prvom redu na probleme s pravom na medicinsku rehabilitaciju na koju se predugo čeka, veliki broj naših članova uopće ne ostvaruje pravo na medicinsku rehabilitaciju. Zahtjev bude odbijen bez da su navedene konkretne činjenice zbog čega je odbijeno, što dovodi do nemogućnosti kvalitetne žalbe – rekao je Leke Sokolaj, pravnik u Hrvatskom savezu udruga invalida rada.

Nadalje, smatramo da treba unaprijediti i ujednačiti pružanje zdravstvene zaštite na svim područjima Lijepe naše, u ruralnim sredinama, primjerice, fizikalna terapija nije osigurana, a tamo gdje osigurana potrebno je uvesti dvosmjenski rad.

Pravilnik o ortopedskim pomagalicama smatramo zastarjelim i neprikladnim, primjerice, jedan par cipela za cijelu godinu. Smatramo, nadalje, da vraćanje starih kolica mora biti regulirano tako da se osobi ostavi period prilagodbe na nova kolica. Također, za oboljele od moždanog udara potrebno je robotsku rehabilitaciju učiniti dostupnijom, ta bi usluga trebala ući na listu HZZO –a. Konačno bi se trebao osnovati Spinalni centar za liječenje dekubitusa.

Potrebno je osnovati hospicij, za sad ga ima jedino Rijeka, a zaostali smo i u pružanju palijativne skrbi.

Što se tiče Zakona o mirovinskom osiguranju s malo toga smo zadovoljni. Još s prvom izmjenom zakona u vrijeme Miranda Mrsića značajno su reducirana prava invalida rada, usvojen je tek moj prijedlog da se digne naknada za tjelesno oštećenje, ali nisu usvojili način obračuna naknade, tj. da na 100-postotno tjelesno oštećenje ide i 100 posto osnovica naknade. Nadalje, invalidi rada koji su ostvarili invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, kad napune godine života za starosnu mirovinu, po službenoj dužnosti se prebacuju u starosnu mirovinu pod istim uvjetima, dakle, cijeli život je netko osoba s invaliditetom i onda nekakvim službenim potezom postaje zdrava osoba, što smatram diskriminirajućim - zaključio je Sokolaj.

TREĆA KONFERENCIJA ZA ŽENE S INVALIDITETOM

U organizaciji SOIH – a i SOIH –Mreža žena s invaliditetom održana je u Zagrebu, 18. prosinca treća konferencija za žene s invaliditetom „Nasilju- NE i NE“. Na Konferenciji su sudjelovale žene s invaliditetom, različitih oštećenja i dobi iz svih krajeva Hrvatske. U uvodnom dijelu nazočne su pozdravili predsjednik SOIH-a dr. Zorislav Bobuš, dopredsjednica Marica Mirić dok je Gordana Jurčević, predsjednica SOIH Mreže žena s invaliditetom predstavila rad Mreže.

Izlaganje na temu Žene s invaliditetom – suzbijanje seksualnog nasilja održala je Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom te je između ostalog istaknula slijedeće:

U svom desetogodišnjem radu upozoravali smo nadležne institucije na položaj žena sa invaliditetom kao žrtve nasilja odnosno njihov višestruko diskriminirajući položaj, zalažući se da se kroz zakonodavne i druge inicijative implementiraju načela Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u hrvatsko zakonodavstvo. Ujedno smo se obraćali institucijama preporukama o potrebi ratificiranja Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija) vjerujući da Konvencija svojom nadzakonskom snagom može doprinijeti prevenciji svih oblika nasilja nad ženama, posebno nad ženama s invaliditetom, kako bi žene koje su preživjele nasilje ostvarile učinkovitu pravnu zaštitu i mogle nastaviti svoj život bez nasilja. Istanbulska konvencija je, uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, važan pravni mehanizam u borbi protiv nasilja nad ženama s invaliditetom. Niz aktivnosti je poduzeto i predloženo u svrhu izmjene propisa – usvojeno oko 30%. Najčešći nedostaci sustavnih rješenja proizlaze iz nerazumijevanja i neprepoznavanja žena s invaliditetom kao ranjive skupine, potrebne podrške koja proizlazi sukladno vrsti, obliku i drugim specifičnostima pojedinih oštećenja odnosno invaliditeta te neprimjerenih sankcija.

Kao posebnu aktivnost ističemo anketno ispitivanje koje je provedeno 2015. godine o pristupačnosti skloništa/savjetovališta za osobe sa invaliditetom

- Ispitanici: 16 organizacija (udruga, domova, sigurnih kuća),
- Rezultat: 4 (27%) skloništa pristupačna, 3 (20%) djelomično, dok 8 (53%) skloništa ne zadovoljava standarde.
- Ukupno 6 (67%) savjetovališta nema elemente pristupačnosti, dok su samo 2 (22%) savjetovališta pristupačna za OSI i osobe smanjene pokretljivosti.
- Razlozi nepotpune pristupačnosti: nedostatak financijskih sredstava, prostori su u građevinama koja su zaštićena kulturna dobra, ili su starogradnja ili su u najmu jedinica lokalne ili regionalne samouprave.
- Problem: nekontinuiran i nesustavan izvor financiranja

Danas nakon 4. godine situacija nije znatno bolja. Jedino što je bolje da imamo nova skloništa/sigurne kuće, ali i dalje upitnost je koliko su pristupačne. Osim navedenog istaknula je slijedeće preporuke:

- Nužnost edukacije na svim razinama
- Komuniciranje i uvažavanje specifičnosti različitosti oštećenja
- Osnaživanje žena s invaliditetom i prepoznavanje nasilja
- Uspostava palete usluga u svrhu skrbi i podrške ženama s invaliditetom, posebice u postupku protiv počinitelja
- S obzirom na dugotrajnost sudskih postupaka
- psihološka podrška
- financijska skrb
- osiguravanje pristupačnog stambenog prostora uz osiguravanje potrebne razine podrške u obliku osobne asistencije kao i medicinskih usluga, ovisno o potrebama
- Nužnost međuresorne suradnje
- Nužnost suradnje s civilnim društvom

Na Konferenciji su prikazani rezultati Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja i predstavljena je knjiga 'Prestanak prisilne sterilizacije žena i djevojaka s invaliditetom'. U popodnevnom dijelu govorilo se o spolnom i reproduktivnom zdravlju, pravnoj legislativi u zaštiti žena žrtava nasilja, procijeni potreba žrtve sa posebnim mjerama zaštite te je održana radionica na temu „Ljubav i seksualnost nisu tabu teme“.

PUT DO ODRŽIVOG ZAPOSŁJAVANJA OSOBA S INVALIDITETOM

Od 25. do 26. studenoga 2019. godine u Zagrebu je održana prva međunarodna konferencija na temu "Put do održivog zapošljavanja osoba s invaliditetom" u organizaciji Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, a pod pokroviteljstvom Ministarstva rada i mirovinskog sustava

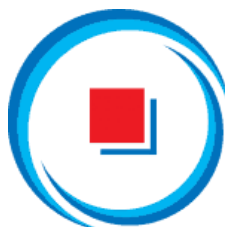
Prvo izdanje konferencije okupilo je, osim velikog broja zainteresiranih sudionika, vodeće osobe i stručnjake iz područja vještačenja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom iz zemlje i svijeta. Program konferencije je omogućio sveobuhvatan pogled u profesije, ponudio nova rješenja za stvarne poslovne izazove, podučio novim trendovima, te pružio potrebne informacije na nacionalnoj i međunarodnoj razini na jednom mjestu. Prvog dana održavanja konferencije kroz panel rasprave naglasak je stavljen na povezanost sustava ključnih za ostvarivanje prava osoba s invaliditetom u području zapošljavanjaj potrebi intenzivnije i usklađenije suradnje u budućnosti, te ujednačavanje kriterija vještačenja. O ovim temama govorili su: Marija Knežević Kajari, pomoćnica ministra u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, Ante Lončar, ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Damira Benc, ravnateljica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Marica Mirić, dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Franz Wolfmayr, Europsko udruženje pružatelja usluga za osobe s

invaliditetom iz Austrije, Biserka Kozjak, korisnik usluge vještačenja, Marijana Dumančić, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Nicole Schnell, Atrium Gpe, Njemačka i Đurđica Blažinkov-Živković, pomoćnica ravnateljice za vještačenje iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Drugog dana konferencije Jasenka Sućec, pomoćnica ravnateljice za profesionalnu rehabilitaciju iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, predstavila je razvoj sustava profesionalne rehabilitacije u Republici Hrvatskoj i smjer u kojem se mora razvijati s ciljem održivog zapošljavanja osoba s invaliditetom. O ranim počecima profesionalne rehabilitacije i izazovima u ovom području te prijedlozima za poboljšanje ovog sustava govorili su Marija Bubaš, pomoćnica ravnatelja za medicinu rada i voditeljica Službe za medicinu rada, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Manda Knežević, predsjednica Hrvatskih udruga paraplegičara i tetraplegičara, Bojana Dražić, Centar za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb i Ingrid Pammer, BBRZ – Centar za strukovno obrazovanje i rehabilitaciju, Austrija.

Ulazak i zadržavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada bili su tema posljednje panel rasprave na kojoj se govorilo o izazovima s kojima se susreću osobe s invaliditetom tijekom zapošljavanja i radnog vijeka, samozaposlene osobe s invaliditetom, mogućnostima i potrebi fleksibilnijih oblika rada, potrebi podrške za osobe s invaliditetom na radnom mjestu i poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom s ciljem intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom u svijet rada. O ovoj temi i svojim iskustvima govorili su Marijana Đuzel, direktorica Upravljanja ljudskim potencijalima i organizacijom, Ericsson Nikola Tesla d.d., Martina Sajko Olovec, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Marina Habijanec, Obrt za proizvodnju ukrasnih predmeta KLIK, Franz Wolfmayr, Europsko udruženje pružatelja usluga za osobe s invaliditetom, Austrija i Alen Kolar, pomoćnik ravnateljice za zapošljavanje iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na konferenciji je nazočio Leke Sokolaj, izvršni direktor.

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOSŁJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

XXIV. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM

XXIV. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom održao se 21. i 22. listopada 2019. godine u Zagrebu, Hotel Aristos, pod pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Grada Zagreba

XXIV. Hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem, održan je 21. i 22. listopada 2019. u Hotelu Aristos u Zagrebu u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH, Zavoda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Grada Zagreba, a pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića. Tema ovogodišnjeg Simpozija bila je **“Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom” – globalni ciljevi održivog razvoja do 2030., zapošljavanje na otvorenom tržištu rada i usluge osobnih pomagača**. Na Simpoziju je sudjelovalo više od 200 predstavnika nacionalnih saveza i udruga osoba s invaliditetom iz cijele RH, predstavnika ministarstava, gradske uprave te različitih institucija. U radu Simpozija sudjelovali su i predstavnici europskih organizacija osoba s invaliditetom te predstavnici ministarstva i nacionalnih saveza nekih europskih država.

ZAKLJUČCI

24. HRVATSKOG SIMPOZIJA OSOBA S INVALIDITETOM S MEĐUNARODNIM
SUDJELOVANJEM

Sudionici 24. hrvatskog simpozija osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem o temi Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom – globalni ciljevi, zapošljavanje i osobe s invaliditetom održanog 21. i 22. listopada u Zagrebu usvojili su sljedeće zaključke:

1. Uzimajući u obzir da Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom (KPOSI) u člancima 4.3. i 33.3. jasno utvrđuje obvezu država potpisnica da se u razvoju i primjeni zakona i politika u provedbi KPOSI i u drugim procesima donošenja odluka koje se odnose na osobe s invaliditetom, aktivno uključe i savjetuju osobe s invaliditetom, kao i djeca s teškoćama u razvoju, putem reprezentativnih udruga. Za poticanje primjene i praćenje provođenja KPOSI nužno je **sustavno financirati osnovnu djelatnost** reprezentativnih saveza i udruga.
2. Naglašavajući potrebu uvođenja kompenzacijskog novca za uvećane troškove života djece s teškoćama u razvoju/ osoba s invaliditetom uzrokovan neprilagođenošću zajednice sudionici Simpozija zahtijevaju što hitnije **donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku**, s naglaskom da isti ne smije ovisiti o dohodovnom i imovinskom cenzusu.
3. Cijeneći uključenost predstavnika osoba s invaliditetom u Radnu skupinu za donošenje **Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora** te zajednički kontinuitet rada na njegovoj primjeni SOIH će zajedno sa savezima uključenim u 8. Centar znanja, ostalim svojim članicama i koalicijskim partnerima poticati njegovu primjenu kako bi se osobama s invaliditetom učinili dostupnim svi sadržaji tijela javnoga sektora. Na Međunarodni dan osoba s invaliditetom - 3. prosinca 2019. održat će **Konferenciju o primjeni Zakona** i u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva i Povjerenikom za informiranje predstaviti minimalne standarde digitalne pristupačnosti, sadržaj edukacija i alate za provjeru pristupačnosti.
4. Izražavajući zadovoljstvo s postignućima vezanim uz primjenu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom Pokret osoba s invaliditetom podržava potrebu **unapređenja sustava vještačenja** stoga će SOIH u svibnju 2020. u suradnji sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, uz podršku Europskog foruma osoba s invaliditetom održati Konferenciju te utvrditi zajedničke smjernice svih zemalja Europe vezane za vještačenje osoba s invaliditetom.
5. Ističući činjenicu da se osobe s težim invaliditetom kontinuirano pritužuju pravobraniteljici za osobe s invaliditetom i savezima na potrebu **uvođenja radnog asistenta** SOIH će u ožujku 2020. u suradnji sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, uz podršku Europskog foruma osoba s invaliditetom, održati Konferenciju na kojoj će se prikazati iskustva drugih europskih zemalja vezana za vještačenje. Pilot istraživanje Zavoda i zaključci Konferencije poslužiti će za definiranje uloge, opsega rada i načina uključivanja u radni proces radnog asistenta.

6. Uvažavajući formiranje Jedinственного tijela vještačenja koje donosi vrlo opsežan dokument „Nalaz i mišljenje o razini i stupnju invaliditeta“ još uvijek nije u cijelosti utvrđeno **tko je osoba s invaliditetom**, a što je preduvjet za ostvarivanje prava iz različitih sustava.
7. Uzimajući u obzir da je projektno financiranje usluge osobne asistencije pokazalo da usluga značajno doprinosi unapređenju kvalitete života osoba s invaliditetom i njihovih obitelji traži se žurno **donošenje Zakona o osobnim pomagačima i podzakonskih akata** kojima će se regulirati usluge osobnog asistenta, tumača hrvatskoga znakovnog jezika i stručnih komunikacijskih posrednika, intervenora i videćeg pratitelja za slijepe osobe.
8. Uzimajući u obzir da je usluga osobne asistencije radno i komunikacijski zahtjevan odnos između korisnika usluge osobnog asistencije i osobnog asistenta i obitelji, naglašava se **potreba provođenja edukacije** prilikom uključivanja osobnih asistenata i inovacija znanja.
9. Imajući na umu da su seksualna i reproduktivna prava osoba s invaliditetom još uvijek tabu tema, a uz to problem predstavlja i pristupačnost zdravstvenih usluga, kao i dijagnostičkih uređaja za pregled, zahtjeva se **hitno provođenje edukacije zdravstvenih djelatnika o specifičnostima pojedine vrste invaliditeta**. SOIH – Mreža žena s invaliditetom također zahtjeva da se izdvoje sredstva za edukacije žena s invaliditetom i njihovo osposobljavanje za edukatorice i trenerice.
10. Priznajući posebnu važnost **Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom 2017.-2020.** za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom i primjenu KPOSI naglašava se potreba ispunjavanja **obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** koja nemaju izrađene **lokalne strategije** kroz programe u svrhu izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom da su dužna izraditi iste. Zadužuje se SOIH da provede anketu u svim gradovima i općinama kako bi se dobile informacije jesu li izrađene županijske, gradske i općinske strategije te osnovana povjerenstva koja sudjeluju u izradi i prate provedbu istih.
11. Ističući činjenicu da ne postoji **sustavna podrška roditeljima s invaliditetom** zahtijeva se unapređenje zakonodavnog okvira.
12. Poštujući napore da se, za razliku od Milenijskih ciljeva do 2015. perspektiva osoba s invaliditetom uključi u Ciljeve održivog razvoja - Agenda 2030 SOIH će povodom 3. prosinca tiskati Drugo izvješće o ljudskim pravima Europskog foruma osoba s invaliditetom (EDF) i zajedno s ostalim dionicima **djelovati na primjeni Agende 2030 čiji je moto „ne izostaviti nikoga“**.
13. Priznajući značaj donošenja **Strategije Ujedinjenih naroda o uključivanju osoba s invaliditetom** i cijeneći napor Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku koje ju je prevelo, SOIH će udrugama dostaviti Strategiju koja je primjer dobre prakse jer obvezuje sva tijela UN-a, tijela na regionalnoj razini i uredi izvjestitelja zemalja na zapošljavanje osoba s invaliditetom i **poticati primjenu modela u RH**.

XIII. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O STATUSU I PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM

U okviru kampanje „Djelujmo zajedno“, a u organizaciji Koordinacijskog odbora udruženja i saveza osoba s invaliditetom Unsko-Sanskog kantona od 30. do 31. listopada 2019. godine u Sanskom Mostu započela je dvodnevna XIII. Međunarodna konferencija o statusu i pravima osoba s invaliditetom. Cilj Konferencije bio je sagledati današnji status i prava osoba s invaliditetom te iznaći način kako unaprijediti položaj osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini. Konferencija se odvijala u ozračju akcije nazvane „Uz zid“ koju provodi Koordinacijski odbor udruženja i saveza osoba s invaliditetom Unsko-Sanskog kantona. Tom akcijom želi se ukazati na diskriminacijski odnos aktualnih vlasti u Unsko-sanskom kantonu prema udrugama i savezima osoba s invaliditetom. Tijekom Konferencije održano je niz predavanja o statusu, položaju i pravima osoba s invaliditetom. Na Konferenciji su sudjelovali predstavnici brojnih udruga osoba s invaliditetom iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Srbije i Makedonije.

Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Konferenciji je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor te je nazočne educirao o razlici između ugovora o dosmrtnom i ugovora o doživotnom uzdržavanju.

KAMPANJA ZA DIGITALNU PRISTUPAČNOST

U okviru Europskog tjedna mobilnosti, na Cvjetnom trgu u Zagrebu 22. rujna 2019. godine, predstavljen je Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora. Kampanja je održana u sklopu Europskog tjedna mobilnosti povodom stupanja na snagu Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora 23. rujna 2019. godine. U kampanji su sudjelovali Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva u suradnji s Uredom povjerenika za informiranje te 8. Centar znanja za društveni razvoj. Kampanji je cilj promovirati pravo na digitalnu pristupačnost. Važno je naglasiti kako će se osiguranjem standarda pristupačnosti povećati transparentnost tijela javne vlasti, jer će informacije koje proaktivno objavljuju tijela javne vlasti biti dostupnije osobama s raznim oblicima smetnji (vizualnim, auditivnim, motoričkim, kognitivnim). Osim jačanja inkluzivnosti, povećana pristupačnost sadržaja doprinjet će većoj učinkovitosti ostvarenja prava na informaciju, ali i drugih prava koja se ostvaruju korištenjem informatičkih tehnologija. Podsjetimo, u Europskoj uniji donesena je Direktiva 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora s ciljem da se olakša pristup javnim uslugama i informacijama koji će pomoći svim korisnicima u svakodnevnom životu, pružiti široki spektar informacija i usluga na internetu koje su ključne za javnost i osigurati bolju kvalitetu života odnosno veću digitalnu uključenost. Navedena Direktiva transponirana je u nacionalno zakonodavstvo kroz Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (NN 17/2019).

PRISTUPAČNOST MREŽNIH STRANICA I PROGRAMSKA RJEŠENJA TIJELA JAVNOG SEKTORA

U rujnu ove godine za javna tijela čije su mrežne stranice izrađene poslije 23. rujna 2018. stupa na snagu Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Za sva ostala tijela primjena ovog Zakona započinje 23. rujna 2020. godine. U Republici Hrvatskoj 23. rujna 2019. godine za javna tijela čije su mrežne stranice izrađene poslije 23. rujna 2018. stupa na snagu Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (Narodne novine, 17/19). Za sva ostala tijela primjena ovog Zakona započinje 23. rujna 2020. godine. Na taj način hrvatsko zakonodavstvo preuzima Direktivu (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. godine o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2. 12. 2016. Cilj donesene Direktive je ostvarivanje usklađenog djelovanja kako bi se osiguralo da su digitalni sadržaji u potpunosti dostupni osobama s invaliditetom, kako bi se pružila bolja kvaliteta života i putem lakšeg pristupa javnim uslugama i kulturnim sadržajima. To konkretno znači da će primjena standarda osigurati izgled i funkcije mrežnih stranica koje će biti prilagođene osobama s invaliditetom na način da su zadovoljena načela: mogućnost opažanja – korisnici moraju moći vidjeti podatke koji se prikazuju (ne mogu biti nevidljivi svim njihovim osjetilima), operativnost – korisnici moraju moći upravljati sučeljem (sučelje ne može zahtijevati interakciju koju korisnik ne može izvršiti), razumljivost – korisnici moraju moći razumjeti informacije, kao i rad korisničkog sučelja (sadržaj ili operacija ne smiju biti izvan njihova razumijevanja) i stabilnost – korisnici moraju moći pristupiti sadržaju uz sav razvoj tehnologije (bez obzira na razvoj tehnologija, sadržaj bi trebao ostati jednako dostupan). Nadzor nad provedbom ovog Zakona obavlja Povjerenik za informiranje, a Zakonom se propisuju novčane kazne za prekršajno odgovorno tijelo javnog sektora i za odgovornu osobu.

Konferencija Civilno društvo 2030.: HR-EU_Euro-Mediteran

Svečano otvorenje započelo je 23. listopada uvodnim pozdravima ministra regionalnog razvoja i fondova Europske unije Marka Pavića, ravnateljice Ureda za udruge Vlade RH Helene Beus, predsjednika Upravnog odbora Nacionalne zaklade Dražena Vikić-Topića i upraviteljice Nacionalne zaklade Cvjetane Plavša-Matić.

Cilj Konferencije je postaviti osnovu za daljnji razvoj civilnoga društva u novom desetljeću – do 2030. godine kako u Republici Hrvatskoj tako i na razini Europske unije te na Euro-Mediteranu. Izazovi s kojima se susreću gotovo sve zemlje u Europi i međunarodnoj zajednici stavljaju pred organizirano civilno društvo potrebu promišljanja vizije daljnjeg društvenog i ekonomskog razvoja te novih modela međusektorske suradnje koji će osigurati holistički pristup održivosti od lokalnih zajednica pa sve do planeta Zemlje.

Poslije svečanog otvorenja uslijedili su uvodni paneli o budućnosti civilnoga društva, mogućnostima ESI fondova u novom razdoblju i potencijalima europskih programa mobilnosti o čemu su govorili: Marko Pavić, ministar regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Antonija Gladović, ravnateljica Agencije za mobilnost i programe EU te Đordana Barbarić, predsjednica udruge MoSt. Kraj prvog dana konferencije završio je umrežavanjem i povezivanjem sudionika Konferencije.

Drugi dan Konferencije počeo je uvodom upraviteljice Nacionalne zaklade Cvjetane Plavša-Matić o viziji razvoja civilnoga društva do 2030. godine, a nastavio se posebnim programom izobrazbe te savjetovanjem o strateškom okviru za daljnji razvoj civilnoga društva te oblicima podrške civilnom društvu u idućem desetljeću.

Treći dan Konferencije nastavljen je posebnim programom izobrazbe nakon čega je održan plenarni završetak Konferencije na kojem se razgovaralo o zaključcima.

Na Konferenciji je sudjelovao i Hrvatski savez udruga invalida rada.

PROJEKTI I PROGRAMI HSUIR-A U 2019. GODINI

1. Savez je dio **8. Centra znanja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom** uz još 12 saveza osoba s invaliditetom. Centar znanja financiran je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.
2. Kroz trogodišnji program **"Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada"** pružamo usluge informiranja i educiranja osoba s invaliditetom i potencijalnih poslodavaca s ciljem ravnopravnog i lakšeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
3. Kroz trogodišnji program **"Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta"** pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba s područja Grada Zagreba. Opći cilj programa: Unaprjeđenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je bila nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
4. Kroz projekt **„Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“** – FAZA II - ESF-a zaposleno je 15 osobnih asistenata, a 15 osoba koristi uslugu osobne asistencije. Kroz podršku dobivenu primanjem usluge osobne asistencije, korisnici su aktivniji u zajednici, u svojim udrugama i u drugim interesnim aktivnostima. Financiran iz Europskog socijalnog fonda.
5. **Jednokratna potpora Grada Zagreba** iz sredstava Proračuna Grada Zagreba za 2019. nam je omogućila sufinanciranje organizacijskog razvoja Saveza..
6. Projekt **„Informirani, osvještani i autonomni“** financiran od strane Grada Zagreba pruža informiranje, komunikaciju i podizanje razine svijesti o pravima osoba s invaliditetom.
7. Projektom **„Zaštita i promicanje prava protiv nasilja“** financiranim od strane Zagrebačke županije. Cilj projekta je ukazati na obiteljsku podršku kao važan čimbenik kvalitete življenja, te isto tako informirati i educirati ciljanu skupinu kome se mogu javiti kada izostane obiteljska podrška.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

B L I C V I J E S T I

Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o udrugama, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 2. listopada 2019. godine stupa na snagu 01. siječnja 2020. godine

HRVATSKI SABOR

1932

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O UDRUGAMA

Prolašavam Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o udrugama, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 2. listopada 2019.

Klasa: 011-01/19-01/140

Urbroj: 71-06-01/1-19-2

Zagreb, 4. listopada 2019.

Predsjednica
Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O UDRUGAMA

Članak 1.

U Zakonu o udrugama (»Narodne novine«, br. 74/14. i 70/17.) u članku 14. stavku 7. riječi: »tijelu državne uprave koje vodi registar udruga« brišu se.

Članak 2.

U članku 19. podstavak 4. mijenja se i glasi:

» – dostavlja zapisnik s redovne sjednice skupštine nadležnom upravnom tijelu županije, odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: nadležno upravno tijelo) koje vodi registar udruga«.

Članak 3.

U članku 22. stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:

»(3) Udruge se upisuju u registar udruga pri županijama, odnosno Gradu Zagrebu, prema sjedištu udruge.

(4) Registar udruga i registar stranih udruga su središnje elektroničke baze podataka koje se vode pri nadležnom upravnom tijelu jedinstveno za sve udruge, odnosno strane udruge u Republici Hrvatskoj.«.

Članak 4.

U članku 24. stavku 2. riječ: »središnjeg« briše se.

Članak 5.

U članku 25. stavku 1. riječi: »Nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »Nadležno upravno tijelo«.

U stavku 2. riječi: »nadležnog ureda« zamjenjuju se riječima: »nadležnog upravnog tijela«.

U stavku 5. riječi: »nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »nadležno upravno tijelo«.

Stavak 7. mijenja se i glasi:

»(7) Rješenje o upisu udruge koja je u statutu propisala obavljanje gospodarske djelatnosti nadležno upravno tijelo dužno je odmah po upisu u registar udruga dostaviti Ministarstvu financija, Poreznoj upravi.«.

U stavku 8. riječi: »nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »nadležno upravno tijelo«.

Članak 6.

U članku 27. stavku 1. riječi: »nadležnom uredu« zamjenjuju se riječima: »nadležnom upravnom tijelu«.

U stavku 6. riječi: »nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »nadležno upravno tijelo«.

U stavku 7. riječi: »nadležnog ureda« zamjenjuju se riječima: »nadležnog upravnog tijela«.

Članak 7.

U članku 28. stavku 1. riječi: »nadležnom uredu« zamjenjuju se riječima: »nadležnom upravnom tijelu«.

Članak 8.

U članku 29. stavku 1. riječi: »nadležnog ureda« zamjenjuju se riječima: »nadležnog upravnog tijela«, a riječ: »središnje« briše se.

U stavku 2. riječ: »središnjeg« briše se.

Članak 9.

Iza članka 29. dodaje se članak 29.a koji glasi:

»Članak 29.a

Poslove upisa u registar udruga i registar stranih udruga te vođenja registra udruga i registra stranih udruga obavlja nadležno upravno tijelo, kao povjerene poslove državne uprave.«.

Članak 10.

Naslov iznad članka 43. mijenja se i glasi: »*Nadzor nad radom udruge*«.

Članak 43. mijenja se i glasi:

»(1) Nadzor nad radom udruge, u smislu ovoga Zakona, obavljaju ovlašteni službenici nadležnog upravnog tijela.

(2) Nadzor nad radom udruge iz stavka 1. ovoga članka posebno se odnosi na to prijavljuju li udruge, sukladno članku 27. ovoga Zakona, promjene statuta, naziva, adrese sjedišta, izbor osoba ovlaštenih za zastupanje i prestanak rada ili rabe li u pravnom prometu podatke o promjenama, odnosno postupaju li po promjenama prije nego što su upisane u registar udruga, rabe li naziv pod kojim su upisane u registar udruga, održavaju li sjednice skupštine i dostavljaju li zapisnike s redovnih sjednica skupštine udruge, vode li popis članova udruge na način propisan ovim Zakonom te jesu li prestale djelovati, sukladno članku 48. stavku 1. točkama 2., 3. i 6. ovoga Zakona.«.

Članak 11.

Naslov iznad članka 44. mijenja se i glasi: »*Postupak provođenja nadzora nad radom udruge*«.

Članak 44. mijenja se i glasi:

»(1) Ako službenik ovlašten za provedbu nadzora nad radom udruge utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon, ovlašten je rješenjem narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u određenom roku.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni službenik dužan je dostaviti tijelu državne uprave u čiji djelokrug spadaju ciljevi osnivanja udruge i tijelu državne uprave u čiji djelokrug spadaju gospodarske djelatnosti udruge, sukladno zakonu.«.

Članak 12.

Članak 45. mijenja se i glasi:

»(1) Inspekcijski nadzor nad obavljanjem djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi osnivanja udruge i nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti udruge obavljaju nadležni inspektori ovisno o djelokrugu udruge, sukladno posebnim propisima.

(2) Popis članova udruge iz članka 12. stavka 4. ovoga Zakona mora biti dostupan inspektorima u obavljanju inspekcijskog nadzora.

(3) Ako nadležni inspektor iz stavka 1. ovoga članka nad udrugom poduzme propisane mjere iz svog djelokruga, dužan je o tome odmah obavijestiti nadležno upravno tijelo.«.

Članak 13.

U članku 47. riječ: »središnje« briše se.

Članak 14.

U članku 48. stavku 2. riječi: »nadležnom uredu« zamjenjuju se riječima: »nadležnom upravnom tijelu«.

U stavcima 3. i 4. riječi: »nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »nadležno upravno tijelo«.

Članak 15.

U članku 49. stavku 2. riječi: »Nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »Nadležno upravno tijelo«.

U stavku 4. riječi: »nadležnog ureda« zamjenjuju se riječima: »nadležnog upravnog tijela«.

U stavku 6. riječi: »nadležnom uredu« zamjenjuju se riječima: »nadležnom upravnom tijelu«.

U stavku 8. riječi: »nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »nadležno upravno tijelo«.

Članak 16.

U članku 51. stavku 2. riječi: »nadležnom uredu« zamjenjuju se riječima: »nadležnom upravnom tijelu«.

U stavku 4. riječi: »nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »nadležno upravno tijelo«.

Članak 17.

U članku 52. stavku 1. riječi: »Nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »Nadležno upravno tijelo«.

Članak 18.

Naziv dijela, naslov iznad članka 54. i članak 54. brišu se.

Članak 19.

U članku 55. stavku 1. riječi: »nadležnom uredu« zamjenjuju se riječima: »nadležnom upravnom tijelu«.

U stavcima 2. i 3. riječi: »nadležni ured« zamjenjuju se riječima: »nadležno upravno tijelo«.

Članak 20.

Ministar nadležan za poslove opće uprave uskladit će Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, br. 4/15.) s odredbama ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 21.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2020.

Klasa: 022-03/19-01/135

Zagreb, 2. listopada 2019.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković, v. r.

Zakon o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 102/19).

Ovim Zakonom mijenjaju se uvjeti starosne dobi za ostvarivanje prava na starosnu, prijevremenu starosnu mirovinu i starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, postupno produljuje izjednačavanje starosne dobi za žene u odnosu na muškarce te smanjuje polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine (tzv. penalizacija). Tako će se u odnosu na važeći Zakon o mirovinskom osiguranju ukinuti postupno podizanje starosne dobi sa 65 na 67 godina života za starosnu mirovinu, sa 60 na 62 godine života za prijevremenu starosnu mirovinu te sa 60 na 61 godinu života za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika. Nadalje, postupno izjednačavanje starosne dobi za žene u odnosu na muškarce koje je sada predviđeno do 2026. godine, produžit će se do 2029. godine, odnosno po TRI mjeseca godišnje, a umanjene prijevremene starosne mirovine smanjeno je s prijašnjih 0,3% na 0,2 % za svaki mjesec ranijeg umirovljenja.

Zakon o izmjenama Zakona o radu („Narodne novine“, broj 98/19)

Radi usklađivanja Zakona o radu sa Zakonom sustavu državne uprave („Narodne novine“, broj 66/19) izmijenjene su odredbe o povjeravanju poslova ureda državne uprave u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, nadležnim upravnim tijelima županija, odnosno Grada Zagreba.

Uredba o visini minimalne plaće („Narodne novine“, broj 106/19)

Temeljem članka 6. Zakona o minimalnoj plaći („Narodne novine“, broj 118/18), na prijedlog ministra rada i mirovinskoga sustava, Vlada Republike Hrvatske utvrdila je visinu minimalne plaće za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine u bruto iznosu od 4.062,51 kuna što je u neto iznosu 3.250,00 kuna.

Za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine, visina minimalne plaće utvrđena je u bruto iznosu od 3.750,00 kuna, odnosno 3.000,00 kuna u neto iznosu.

Obveze udruga u pogledu registra stvarnih vlasnika

Registar stvarnih vlasnika uspostavljen je na temelju članaka 32. do 36. Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17, 39/19) u svrhu sprječavanja zlouporabe pravnih subjekata za pranje novca i povezana predikatna kaznena djela te s ciljem povećanja transparentnosti i dostupnosti podataka o stvarnom vlasništvu. Registar

stvarnih vlasnika je središnja elektronička baza podataka koja sadrži podatke o stvarnim vlasnicima, a sadržaj, struktura, način upisa te dostupnost podataka propisan je Pravilnikom o registru stvarnih vlasnika (NN 53/19). Stvarnim vlasnikom smatra se svaka fizička osoba (ili osobe) koja je konačni vlasnik stranke ili kontrolira stranku ili na drugi način njome upravlja, uključujući onu fizičku osobu (osobe) koja izvršava krajnju učinkovitu kontrolu nad pravnom osobom. Na temelju članka 32. Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma sljedeći pravni subjekti dužni su u Registar upisati podatke o svom stvarnom vlasniku (stvarnim vlasnicima):

1. trgovačka društva
2. podružnice stranih trgovačkih društava
- 3. udruge**
- 4. zaklade**
- 5. fundacije**
6. ustanove kojima RH ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije jedini osnivač.

Od obveze upisa podataka o stvarnom vlasniku u Registar izuzete su ustanove kojima je Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jedini osnivač.

Kako Zakonom o udrugama (NN 74/14, 70/17) nije moguće ostvariti vlasništvo nad udrugom, Pravilnik se u ovom slučaju primjenjuje na odgovarajući način.

Pravilnikom o registru stvarnih vlasnika (čl. 6.) propisano je da za one udruge za koje je u matičnom registru (Registar udruga u RH) upisan OIB osobe ovlaštene za zastupanje, Financijska agencija (FINA) će elektroničkim putem, u rokovima propisanim Pravilnikom, jednokratno inicijalno iz Sustava OIB-a preuzeti podatke o osobi ovlaštenoj za zastupanje (osobama ovlaštenim za zastupanje) udruge i te podatke preuzeti u Registar kao podatke o stvarnom vlasniku (stvarnim vlasnicima) udruge. **Osobe ovlaštene za zastupanje će se za potrebe Registra smatrati „vlasnikom udruge“.**

Ovi podaci obuhvaćaju:

1. OIB fizičke osobe
2. ime i prezime
3. dan, mjesec i godinu rođenja
4. državu prebivališta
5. državljanstvo (državljanstva)

Ako je stvarni vlasnik strani državljanin kojemu nije dodijeljen OIB, tada umjesto OIB-a Registar sadrži podatak o vrsti, broju, izdavatelju, državi i datumu isteka važenja identifikacijske isprave stranog državljanina. Ukoliko nije moguće identificirati fizičku osobu (osobe) iz članka 28. stavka 1. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, stvarnim vlasnikom udruge može se smatrati svaka fizička osoba ovlaštena za zastupanje. Pravilnikom se propisuje rok upisa podataka o stvarnim vlasnicima u Registar.

- za udruge: od 01. srpnja 2019. do 31. prosinca 2019. godine

Udruga je, nakon inicijalnog upisa, dužna izvršiti sve slijedeće promjene podataka u Registru na način i u rokovima propisanim Pravilnikom. **Tek ukoliko dođe do promjena osobe ovlaštene za zastupanje, udruge su obvezne u Registar upisati ažurirane podatke.** Do tada nemaju obvezu upisivanja podataka u Registar stvarnih vlasnika. Osoba ovlaštena za upis podataka u Registar moći će **bez plaćanja naknade** upisati podatke u Registar:

1. korištenjem web aplikacije Financijske agencije uz digitalni certifikat ili
2. u poslovnicama Financijske agencije na za to predviđenim obrascima. Za pravni subjekt koji odgovarajuće, točne i ažurirane podatke o svom stvarnom vlasniku ili stvarnim vlasnicima **ne upiše u Registar na način i u rokovima propisanim Pravilnikom propisana je novčana kazna u iznosu od 5.000 do 350.000 kuna.** Upute vezano za **način i rokove upisa** podataka o stvarnom vlasniku u Registar sukladno odredbama Zakona i Pravilnika možete uputiti:

- pisanim putem na adresu elektroničke pošte: **info.uzspn@mfin.hr**
- na broj telefona: 01/6345 451

Upute vezano za korištenje aplikacije Registar stvarnih vlasnika možete uputiti:

- pisanim putem na adresu elektroničke pošte: **info@fina.hr**
- na broj telefona: 0800 0080

Neprofitna okružnica za sastavljanje polugodišnjih financijskih izvještaja

Ministarstvo financija objavilo je odgovarajuću Uputu (okružnicu) za izradu i predaju financijskog izvještaja neprofitne organizacije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2019. godine.

Povodom obvezne predaje financijskih izvještaja za razdoblje siječanj – lipanj 2019. godine, a za potrebe izvještavanja u sustavu neprofitnog računovodstva, Ministarstvo financija, objavilo je odgovarajuću *Uputu (okružnicu) za izradu i predaju financijskog izvještaja neprofitne organizacije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2019. godine*. Uputa je dostupna na internetskim stranicama Ministarstva financija, **Uputa za izradu i predaju financijskog izvještaja neprofitne organizacije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2019.** O tim financijskim izvještajima opširno je pisano u članku *Polugodišnji financijski izvještaji za 2019. godinu* (autorica: Jakir-Bajo, I.) u RRiF-u br. 7/19.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva raspisala četiri natječaja

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva raspisala četiri natječaja za dodjelu institucionalnih podrški udrugama koje svojim djelovanjem doprinose demokratizaciji i razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, udrugama koje u prethodnim razdobljima nisu koristile institucionalnu podršku Nacionalne zaklade, udrugama iz Domovinskoga rata u Republici Hrvatskoj koje djeluju na lokalnoj razini i udrugama osoba s invaliditetom koje djeluju na lokalnoj razini.

1. INSTITUCIONALNA PODRŠKA UDRUGAMA KOJE SVOJIM DJELOVANJEM DOPRINOSE DEMOKRATIZACIJI I DRUŠTVENOM RAZVOJU U REPUBLICI HRVATSKOJ
2. INSTITUCIONALNA PODRŠKA UDRUGAMA KOJE U PRETHODNIM RAZDOBLJIMA NISU KORISTILE INSTITUCIONALNU PODRŠKU NACIONALNE ZAKLADE
3. INSTITUCIONALNA PODRŠKA UDRUGAMA IZ DOMOVINSKOGA RATA U RH KOJE DJELUJU NA LOKALNOJ RAZINI
4. INSTITUCIONALNA PODRŠKA UDRUGAMA OSOBA S INVALIDITETOM KOJE DJELUJU NA LOKALNOJ RAZINI

Cjelokupna natječajna dokumentacija dostupna je na: <https://zaklada.civilnodrustvo.hr> i na sustavu <https://www.financijskepodrske.hr/>

Novi neoporezivi izdaci radnika

U Narodnim novinama br. 80/19. objavljen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak koji stupa na snagu 01. rujna 2019. god. Pravilnikom se povećava visina dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu i dnevnica za rad na terenu u tuzemstvu s dosadašnjih 170,00 kn (85,00 kn za ½ dnevnice) na 200,00 kn (100,00 kn za ½ dnevnice). Osim toga, Pravilnikom se uvode novi neoporezivi primitci koje poslodavci mogu isplatiti / omogućiti svojim radnicima, i to:

Novčana paušalna naknada za podmirivanje troškova smještaja i prehrane radnika	Do 5.000,00 godišnje.
Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme rada kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije	Do 1.000,00 mjesečno pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga prehrane obavljena.
Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme rada kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije	Do visine stvarnih izdataka pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama smještaja glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem. Neoporezivi primitak priznaje se za mjesec u kojem je usluga smještaja obavljena.
Naknada za troškove redovne skrbi djece radnika isplaćene na račun radnika temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanova predškolskog odgoja te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djetetu predškolske dobi	Do visine stvarnih izdataka.

Neoporezive svote tuzemnih dnevnica za službena putovanja primjenjuju se za dnevnice koje se odnose na dane službenog puta od 1. rujna 2019. Također neoporezivi primitci po osnovi nadoknade troškova prehrane i smještaja radnika nastalih za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije primjenjuju se na troškove prehrane i smještaja koji se odnose na razdoblje nakon 01. rujna 2019.

Sjednica Povjerenstva

za osobe s invaliditetom

Na Sjednici je prihvaćeno izvješće o provedbi Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2019. za 2018. godinu za koje su predstavnici osoba s

invaliditetom tražili da ubuduće bude pripremljeno u tabličnom formatu radi lakšeg praćenja. Predstavnici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture prikazali su Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu s konačnim prijedlogom zakona te izmjene i dopune Zakona o sigurnosti na cestama. Imenovana je Radna skupinu za izradu Smjernica za primjenu Općeg komentara br. 7 Odbora UN za ljudska prava osoba s invaliditetom na članak 4.3 i 33.3 Konvencije o aktivnom uključivanju osoba s invaliditetom u provedbi i procesu praćenja Konvencije. Na Sjednici je Marica Mirić, predstavila Strategiju UN- o inkluziji osoba s invaliditetom. Povjerenstvo je zamoljeno da se na sljedećoj Sjednici na Dnevni red uvrsti Zakon o financiranju reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom.

Europski tjedan mobilnosti

Europski tjedan mobilnosti održava se svake godine od 16. do 22. rujna. Ova europska inicijativa potiče gradove na uvođenje i promicanje održivih prijevoznih sredstava i pozivanje ljudi da iskušaju alternative vožnje automobilom.

Od njegovog pokretanja 2002. godine utjecaj EUROPSKOG TJEDNA MOBILNOSTI neprestano raste, kako diljem Europe tako i u svijetu. U 2018. godini kampanja je srušila rekord u broju sudionika; 2 792 gradova iz 54 zemalja

organiziralo je aktivnosti tijekom ovog tjedna. Vrhunac tjedna je Dan bez automobila (22. rujna), kad gradovi sudionici jedan dan određuju jedno ili više područja namijenjenih isključivo pješacima, biciklistima i sredstvima javnog prijevoza. U 2018. godini Dan bez automobila obilježilo je 1 153 gradova. Svake godine EUROPSKI TJEDAN MOBILNOSTI fokusira se na određenu temu povezanu s održivom mobilnošću. Ove godine glavni poziv na djelovanje je: Krećite se s nama! Njime se u žarište stavlja ovogodišnja tema „Sigurno hodaње i biciklizam“ i jasno naglašava vrlo često podcijenjen način kretanja: hodaње. Hodaње i biciklizam zajedno čine aktivne načine kretanja. Kampanjoa potiče ljude na odabir aktivnih

načina kretanja ili kombiniranja hodanja i biciklizma s javnim prijevozom. Osim prilagodljivosti, hodanje i biciklizam imaju i mnogih drugih prednosti, poput društvene i ekonomske pristupačnosti, pouzdanosti, ne proizvode emisije i imaju pozitivan učinak na naše zdravlje. Koordinator programskih aktivnosti Europskog tjedna mobilnosti je Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, a u njihovu obilježavanju sudjeluju i ostali gradski uredi, službe, ustanove i brojne udruge

Dan inkluzivne zajednice Novi Jelkovec

U okviru Europskog tjedna mobilnosti, ispred knjižnice Novi Jelkovec 20. rujna 2019. godine, predstavljeni su primjeri dobre prakse sadržaja po mjeri čovjeka.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH u suradnji s gradskim udrugama i Gradskim uredom za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom predstavila je primjere dobre prakse sadržaja po mjeri čovjeka u naselju Novi Jelkovec koji pridonose stvaranju inkluzivne zajednice. Ispred knjižnice Novi Jelkovec predstavljeni su primjeri dobre prakse sadržaja naselja Novi Jelkovec. No, obilaskom naselja uočeni su nedostaci koje je potrebno ukloniti kako bi se izjednačile mogućnosti osoba s invaliditetom. Hrvatski savez udruga invalida rada priključio se Danu inkluzivne zajednice Novi Jelkovec.

Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama

**22. rujna -
Nacionalni dan
borbe protiv
nasilja nad ženama**

Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama obilježava se dana 22. rujna kao spomen na tragični događaj na Općinskom sudu u Zagrebu kad su ubijene tri žene.

Nasilje nad ženama je duboko ukorijenjeno u svim društvenim strukturama te predstavlja jedan od najčešćih oblika kršenja ljudskih prava u cijelome svijetu pa tako i u Republici Hrvatskoj. Činjenica da su žrtve nasilnih ponašanja u obitelji većinom osobe ženskog spola ukazuje na potrebu za stalnim osvješćivanjem javnosti, ali i

senzibilizacijom svih stručnjaka i članova društva posebno uzimajući u obzir složenost dinamike nasilja među bliskim osobama.

U spomen na 22. rujna 1999. godine, kad je bivši policajac Mato Oraškić ubio sutkinju Ljiljanu Hvalec i odvjetnicu Hajru Prohić te Gordanu Oraškić, stranku u brakorazvodnom postupku, u Hrvatskoj se obilježava Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama. Jedna od najvećih prepreka u rješavanju ovog problema je nizak broj prijava nasilja nad ženama, a razlozi su brojni - strah od počinitelja, nepovjerenje u nadležne institucije, osjećaj krivnje i

odgovornosti... Iako se broj ubojstava smanjio, statistika je i dalje poražavajuća. Naime, u prvih devet mjeseci prošle godine sedam je žena izgubilo život zbog nasilja u obiteljskoj ili partnerskoj vezi. Zabrinjava činjenica da je u Hrvatskoj 58% mladih u dobi od 16 do 26 godina doživjelo nasilno ponašanje u partnerskim vezama, više od dvije trećine doživljavalo je takva ponašanja duže vrijeme, a najčešće je riječ o psihičkom nasilju.

Međunarodni tjedan gluhih osoba

Svake godine posljednjeg tjedna u rujnu u cijelom se svijetu obilježava Međunarodni tjedan gluhih osoba. Svjetska federacija gluhih je u Rimu, 1958. godine pokrenula inicijativu Međunarodnog tjedna gluhih. Svake godine posljednji tjedan u rujnu tom se inicijativom podiže globalna svijest o ljudskim pravima gluhih. Kao dio Međunarodnog tjedna gluhih, 23. rujna svake godine, slavi se i Međunarodni dan znakovnih jezika, koji je priznala Opća skupština UN-a. Cilj proslave ovog dana je podići svijest o znakovnim jezicima i jačati njihov status. Znakovni jezik nužan je preduvjet koji osigurava potpuno uključivanje gluhih u zajednicu i potpuno ostvarivanje ljudskih prava gluhih.

XIV PROŠIRENA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA

27. rujna 2019. godine održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a i Nadzornog odbora. Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida

rada održana je XIV. sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je raspravljalo o analizi stanja i rada temeljnih udruga HSUIR-a. Predsjedništvo je iscrpno izvješteno o projektima i programima u tromjesečnom razdoblju.

XI. međunarodni festival kazališta slijepih i slabovidnih BIT

U Zagrebu je 27. rujna u Kazalištu Vidra svečano otvoren 11. međunarodni festival kazališta slijepih i slabovidnih BIT (Blind In Theatre/Slijepi u kazalištu). To je jedini festival slijepih i slabovidnih kazalištaraca koji se održava svake druge godine, a kojeg po jedanaesti put u Zagrebu organizira Kazalište slijepih i slabovidnih Novi život. Na festivalu ove godine gostuje ukupno devet predstava iz Hrvatske, Slovenije, Rumunjske, Crne Gore, Srbije, Velike Britanije, Australije i Sjedinjenih Američkih Država. Domaćini festivala predstavili su se prilikom otvorenja predstavom “Jacques ili pokornost” Eugenea Ionesca. Gledališće slepih in slabovidnih Nasmeh iz Slovenije dolazi s predstavom „Ljubavni sastanci“ Aleša Bergera, a Udruga slijepih Thetis iz Constante, Rumunjska, s „Pigmalionom“ Georgea Bernarda Shawa, uz glazbene točke iz mjuzikla „My Fair Lady“ autora Fredericka Loewea i Alona Joylernerera. Homerova dramska radionica iz Crne Gore izvest će „Mrtve duše“ Nikolaja Vasiljeviča Gogolja,

Dramska grupa saveza slepih Srbije komad „Profesionalac“ Dušana Kovačevića, a Theater Breaking Through Barriers iz Sjedinjenih Američkih Država gostuje s izvedbom „Pozornica, ekran i nešto između: 5 Kratkih predstava o svijetu šoubiznisa!“ autora Jerroda Bogarda i Brucea Grahama. Iz Australije dolazi Sarah Houbolt s izvedbom „Koo Koo, Djevojka ptica“, a iz Velike Britanije slabovidna glumica, pjevačica i glazbenica Amelia Cavallo, koja će održati i radionicu. U programu je i jedna projekcija filma, a Kazalište slijepih i slabovidnih Novi život izvest će još i predstavu “Čovječja ribica“ Vojina Perića.

Nacionalni dan multiple skleroze

Oboljeli od multiple skleroze Republike Hrvatske 26. rujna obilježavaju svoj Nacionalni dan. Tradicija obilježavanja tog dana datira od 1979. godine kada je 26. rujna, uz prisustvovanje oboljelih od multiple skleroze i neurologa iz Rijeke i Zagreba, osnovano prvo “Udruženje za pomoć oboljelima od multiple skleroze i srodnih bolesti SR Hrvatske”. Hrvatski sabor je 17. travnja 2015. na inicijativu Saveza društava multiple skleroze Hrvatske donio Odluku o službenom proglašenju Nacionalnog dana oboljelih od multiple skleroze - 26. rujna. Povodom

Nacionalnog dana oboljelih od multiple skleroze, ove godine Savez društava multiple skleroze održava XII. Hrvatski simpozij oboljelih od multiple skleroze.

DAN UDRUGE INVALIDA RADA ZAGREBA

Dvodnevnim programom Udruga invalida rada Zagreba, pod pokroviteljstvom Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, obilježila je 53. obljetnicu svog osnutka. Prvi dan obljetnice, u četvrtak 26. rujna 2019. godine, Udruga invalida rada Zagreba obilježila je edukativnom Tribinom simbolična

naziva "(NE)VIDLJIVI". Naziv Tribine odnosio se na činjenicu porazne diskriminacije onih invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom čiji nedostatak nije uvijek vidljiv golim okom. Na Tribini, koja je poslala poruku nulte tolerancije prema svakom obliku diskriminacije invaliditeta, sudjelovali su predstavnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s

invaliditetom te Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Po završetku Tribine, uslijedila je svečana dodjela nagrada, priznanja i zahvalnica brojnim pojedincima, institucijama i drugim pravnim osobama zaslužnima za doprinos radu i rastu te promociji Udruge invalida rada Zagreba.

Tom je prigodom Udruga dodijelila dvije nagrade, 51 zahvalnicu i 76 priznanja. "Godišnja nagrada Udruge invalida rada Zagreba" ove je godine dodijeljena Jošku Matiću, zaposlenom djelatniku u Udruzi. "Naj volonter" ove je godine Blanka Premužić koja u Udruzi neprekidno volontira od 2012. godine kao voditeljica radionice "Opuštanje s Blankom". Na sam Dan Udruge invalida rada Zagreba 27. rujna, otvorena je izložba fotografija pod nazivom "Leptir i vretenci". Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na obilježavanju.

Međunarodni dan starijih osoba – 01. listopada

Glavna skupština Ujedinjenih naroda proglasila je 01. listopada Međunarodnim danom starijih osoba kako bi se upozorilo na nužnost podizanja svijesti javnosti o potrebi prilagodbe životne sredine potrebama i mogućnostima starijih osoba. Međunarodni dan

starijih osoba usmjerava provedbu nacionalnih strategijskih programa u domeni aktivnog zdravog starenja. Aktivno zdravo starenje obuhvaća unapređenje i očuvanje zdravlja, funkcionalne sposobnosti i kvalitete života starijih osoba te podrazumijeva aktivno sudjelovanje i sigurnost starijih osoba u zajednici u kojoj žive. Ovogodišnji slogan Međunarodnog dana starijih osoba je „**Putovanje prema dobnoj jednakosti**“ ("The Journey to Age Equality"). Prema demografskim pokazateljima evidentna je tendencija kontinuiranog porasta udjela starijeg pučanstva tako da je u Hrvatskoj u 2018. godini već svaka peta osoba starija od 65 godina. U svrhu osiguranja provedbe nacionalnih strategijskih programa u domeni zdravog, aktivnog starenja, neophodna je primjena interdisciplinarnog i intersektorskog gerontološkog pristupa, poglavito u domeni zdravstvene i socijalne skrbi za starije osobe.

Nacionalna zaklada poziva na besplatne radionice

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u sklopu Programa podrške i provedbe programa EU te u suradnji s regionalnim suradnim organizacijama nastavlja tijekom listopada i studenoga 2019. godine s provedbom radionica namijenjenih udrugama i drugim potencijalnim prijaviteljima na pozive za dodjelu bespovratnih sredstava Europskog socijalnog fonda, koje uopće nemaju ili imaju malo iskustva u području upravljanja

projektnim ciklusom, procjenom potreba u lokalnoj zajednici, osiguravanjem kvalitetne provedbe projekata, menadžmentom volontera i drugim relevantnim temama. Cilj je ovih radionica upoznati sudionike s osnovnim pojmovima vezanima uz teme korisne prilikom osmišljavanja projektnih prijedloga, s osobitim naglaskom na mogućnosti prijave na pozive za dodjelu bespovratnih sredstava Europskog socijalnog fonda. Zainteresirane udruge i drugi potencijalno zainteresirani pojedinci i organizacije mogu se prijaviti za sudjelovanje na besplatnim radionicama. Teme radionica, datumi i mjesto održavanja te prijavni obrasci za sudjelovanja bit će objavljeni na stranici **financijske.podrske.hr**.

Međunarodni dan bijelog štapa – 15. listopada

Međunarodni dan bijelog štapa obilježava se u svijetu s ciljem podizanja svijesti građana o specifičnim potrebama slijepih i slabovidnih osoba, ali i obavezama zajednice prema njima. Nezadovoljavajući položaj slijepih osoba proizlazi iz otežanih mogućnosti zapošljavanja, prisutnosti diskriminacije i stigmatizacije, nedostatku ili nemogućnosti nabavke asistivnih pomagala. U današnjem sve gušćem prometu, bijeli štap je pomagalo koje slijepima omogućava samostalno kretanje na poznatom terenu, ujedno je i prometni zaštitni znak slijepih osoba. Samostalno kretanje uz pomoć bijelog štapa svladava se na tečaju usvajanjem osnovnih tehnika vještine korištenja štapa, osnovnih prometnih pravila te konfiguracije terena kojim će se osoba samostalno kretati. Bijeli štap je zapravo produžena ruka slijepe osobe, sve što je izvan dosega štapa je opasnost za osobu i velika nepoznanica. Inicijativa za korištenje bijelog štapa kao zaštitnog znaka slijepih osoba u prometu pokrenuta je još 1930. godine, ali tek nakon II. svjetskog rata dugi bijeli štap počinje se primjenjivati kao pomagalo za kretanje slijepih. Dan bijelog štapa prvi puta se obilježava 1964. godine, a Republika Hrvatska se pridružila mnogobrojnim zemljama u obilježavanju Međunarodnog dana bijelog štapa 15. listopada 1996. godine.

**"...NE MOGU NAS VIDJETI
...ALI NAS MOGU NAUČITI
...KAKO OSJEĆATI
...VOLJETI
...KAKO POMOĆI..."**

IV. SASTANAK III. SAZIVA STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

U Zagrebu je 08. studenog 2019. održan IV. sastanak III. saziva Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom na temu vještačenja osoba s invaliditetom. Sastanku su prisustvovali članovi Stručnog savjeta te predstavnici Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom - pomoćnica ravnateljice za Sektor za vještačenje Đurđica Blažinkov-Živković, rukovoditeljica Područnog ureda u Zagrebu Sanja Lončar i viši stručni savjetnik, vještak Zvonko Katalinić. Iz Ureda

pravobraniteljice za osobe s invaliditetom sastanku su prisustvovali pravobraniteljica Anka Slonjšak, zamjenici pravobraniteljice Mira Pekeč-Knežević i Darijo Jurišić te savjetnica pravobraniteljice Ana Bajer. Vještačenje osoba s invaliditetom jedno je od najznačajnijih područja gdje se osobe s invaliditetom obraćaju pravobraniteljici pritužujući se na povredu prava ili tražeći savjetovanje. Tijekom sastanka predstavnici Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom izložili su iskustva od kraja 2014. godine do danas navodeći izazove u procesu vještačenja. Kao podteme bile su: odnos i komunikacija vještaka s osobama s invaliditetom, djecom s teškoćama u razvoju i članovima njihovih obitelji prilikom provođenja vještačenja; načini provođenja vještačenja; prijedlozi za unapređenje organizacije rada jedinstvenog tijela (način zapošljavanja, sustav nagrađivanja/plaćanja liječnika); ujednačavanje kriterija vještačenja; mogućnost uspostavljanja/unapređenja sustava ulaganja pritužbi i postupanja po istima. Osim o vještačenju, na sastanku se govorilo o sudjelovanju osoba s invaliditetom u javnim politikama, najavljenim izmjenama zakona, nadolazećem Međunarodnom danu osoba s invaliditetom, a poseban osvrt dao je Darijo Jurišić, zamjenik pravobraniteljice istaknuvši kako je u rujnu ove godine za javna tijela čije su mrežne stranice izrađene poslije 23. rujna 2018. stupio na snagu Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Za sva ostala tijela primjena ovog Zakona započinje 23. rujna 2020. godine. Na taj način hrvatsko zakonodavstvo preuzima Direktivu (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. godine o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2. 12. 2016.).

U kampanju o primjeni navedenog propisa uključeni su Savezi osoba s invaliditetom okupljeni u 8. Centar znanja u području unapređivanja kvalitete življenja osoba s invaliditetom, Povjerenik za informiranje i Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva.

20 GODINA HRVATSKE UDRUGE PARAPLEGIČARA I TETRAPLEGIČARA

Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara 25. listopada 2019. godine u zagrebačkom hotelu Aristos svečano je obilježila 20. obljetnicu svoga rada. Ispred članova, volontera, aktivista i gostiju, u pozdravnom dijelu nazočnima su se kratko obratili Ljubica Lukačić, saborska zastupnica, izaslanica predsjednika Sabora Gordana Jandrokovića i predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović, Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, te gradonačelnik grada Zagreba Milan Bandić. Manda Knežević, predsjednica HUPT-a predstavila je djelokrug rada Saveza, projektne aktivnosti, statistiku te druge pokazatelje uspješnosti rada Saveza od 1999. do danas.

RADNI SASTANAK S MINISTRICOM VESNOM BEDEKOVIĆ

Sastanak s ministricom Vesnom Bedeković održao se 07. studenoga 2019. godine u zgradi Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Delegacija Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske predložila je ministrici područja koja se žele unaprijediti tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU i Preporuka Odbora UN za koje Republika Hrvatska do rujna 2021. treba podnijeti Izvješće.

Tematska područja koja želimo unaprijediti su:

- ❖ rana intervencija – rad Povjerenstva za ranu intervenciju u djetinjstvu i osnivanje Izvršne radne skupine
- ❖ pitanje inkluzivnog dodatka
- ❖ Zakon o osobnim pomagačima
- ❖ vještačenje osoba s invaliditetom
- ❖ stabilnost financiranja reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom
- ❖ Zakon o socijalnoj skrbi

Na sastanku je sudjelovao izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

SASTANAK RADNE SKUPINE ZA IZRADU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O OSOBNOJ ASISTENCIJI

Sastanak Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji održao se 08. studenoga u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Prvi sastanak Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji održao se u petak, 08. studenoga 2019. godine u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Savjetnica ministrice, Zvezdana Bogdanović predstavila je prikaz iskustava i razvoja usluge osobne asistencije te iskustva zemalja koje su donijele i provode Zakon o osobnim asistentima. Član Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji je izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

NOVE PODIZNE RAMPE ZA OSOBE S INVALIDITETOM NA ŽELJEZNIČKIM KOLODVORIMA

Tvrtka HŽ Putnički prijevoz d.o.o. izvijestila je kako je tvrtka HŽ Infrastruktura d.o.o. dovršila postupak nabave, te da su tijekom listopada na deset željezničkih kolodvora na području Hrvatske postavljane nove podizne platforme koje su u funkciji od 01. studenoga 2019. godine

Ove bi rampe trebale omogućiti da osobe s invaliditetom mogu češće koristiti željeznički putnički prijevoz za svoja putovanja. Radi se o novim električnim podiznim platformama (ukrcajnim rampama) koje su postavljene na željezničkim kolodvorima: Zagreb Glavni kolodvor, Vinkovci, Osijek, Slavonski Brod, Koprivnica, Varaždin, Rijeka, Split, Split Predgrađe i Sisak. Za željeznički kolodvor (postaju) Sisak je objavljena i napomena kako će zbog trenutnih radova na rekonstrukciji kolodvora podizna platforma biti u funkciji tijekom prve polovice mjeseca prosinca 2019. godine.

SVJETSKI DAN TOLERANCIJE

Međunarodni dan tolerancije se svake godine obilježava 16. studenoga od 1996. godine, kad je Opća skupština Ujedinjenih naroda pozvala sve svoje članice UN-a na obilježavanje dana poštovanja i uvažavanja drugačijih

Međunarodni dan tolerancije se svake godine obilježava 16. studenoga od 1996. godine, kad je Opća skupština Ujedinjenih naroda pozvala sve svoje članice UN-a na obilježavanje dana poštovanja i uvažavanja drugačijih, u skladu s Deklaracijom o načelima tolerancije UNESCO-

a iz 1995. godine koja definira toleranciju ne samo kao moralnu dužnost, već i pravnu i političku obvezu za pojedinca, društvene skupine i države. Tolerancija se Deklaracijom definira i kao instrument koji je prihvaćen prije više od 50 godina i naglašava potrebu za stvaranjem zakonskih okvira koji bi trebali jamčiti jednakost postupanja prema pojedincima i izjednačavanje mogućnosti društvenih skupina i pojedinih osoba u društvu u svim životnim aspektima poput zdravlja, obrazovanja, stanovanja, zapošljavanja...

Tolerancija podrazumijeva poštovanje, prihvaćanje i uvažavanje različitosti u svjetskim kulturama kao i forme izražavanja, volju i težnju prihvaćanja i uvažavanja različitosti, neovisno o političkom uvjerenju, vjerskim, dobnim, rasnim ili spolnim razlikama.

Diskriminacija i marginalizacija, uz nepravdičnost i nasilje, najčešći su oblici netolerancije. Obrazovanje mladih za toleranciju trebalo bi težiti suzbijanju utjecaja na razvoj straha i isključenosti kao i pomoći mladim osobama u razvijanju kapaciteta za neovisne procjene, kritičko razmišljanje i etično prosuđivanje, a sve u svrhu sprečavanja netolerancije.

Obilježavanjem Međunarodnog dana tolerancije ukazuje se i na postojanje međunarodnih dokumenata iz područja ljudskih prava (sporazume, konvencije i deklaracije). Suzbijanje netolerancije se postiže zakonskim rješenjima, edukacijom, pristupom informacijama, razvojem osobne svjesnosti te rješavanjem problema u lokalnim zajednicama koje se temelje na principima tolerancije.

XIII. SJEDNICA ODBORA ZA PRAĆENJE OPERATIVNOG PROGRAMA "KONKURENTNOST I KOHEZIJA 2014.-2020."

U organizaciji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u svojstvu Upravljačkog tijela za Operativni program „Konkurentnost i kohezija“, XIII. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa održala u Zagrebu, 15. studenog 2019. godine u hotelu Sheraton. Na dnevnom redu XIII. sjednice usvojeni su prijedlozi izmjena Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“. Predstavnička tijela, za svaku prioritetnu os Operativnog programa, sudionicima su predstavili izvješća o iskorištenosti bespovratnih EU sredstava, te prijedloge za preraspodjelu neiskorištenih sredstava na one prioritetne osi koje imaju zadovoljavajuću apsorpciju te traže dodatna sredstva kao što su prioritetna os 3. *“Poslovna konkurentnost”* i prioritetna os 5 *“Klimatske promjene i upravljanje rizicima”*. Na Sjednici su sudjelovali članovi Odbora za praćenje, među kojima i izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj te predstavnici tijela državne uprave, partnerskih institucija, civilnoga društva, socijalnih i gospodarskih partnera, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije te financijskih institucija relevantnih za provedbu Operativnoga programa.

MEĐUNARODNI DAN PRAVA DJETETA

Svake godine 20. studenoga obilježava se Međunarodni dan djeteta, čiji je cilj ukazati na važnost dobrobiti onih najmlađih diljem svijeta, ali i probuditi svijest o problemima s kojima se djeca susreću u današnje vrijeme

Naime, 20. studenoga 1959. godine Ujedinjeni narodi su usvojili Deklaraciju o pravima djeteta, a 1989. i Konvenciju o pravima djeteta. Ljudska prava ne odnose se samo na odrasle. I djeca imaju pravo na život, zdravlje, obrazovanje, pa i pravo na igru. Također, dječja prava

uključuju i pravo na obitelj, te zaštitu od nasilja i diskriminacije. Djeca imaju pravo i na to da se njihov glas čuje.

Osnovna dječja prava su:

- Prava preživljavanja – hrana, smještaj, stanovanje, zdravlje, životni standard;
- Razvojna prava – razvoj, odgoj i obrazovanje, obitelj, kultura, identitet;
- Prava sudjelovanja – donošenje odluka, druženje, izražavanje, pristup informacijama;
- Prava zaštite od – zlostavljanja, zanemarivanja, izrabljivanja, mučenja, otmice, prostitucije.

Nažalost, djeca diljem svijeta nose se s brojnim poteškoćama. Prema podacima Children Incorporateda, njih 385 milijuna diljem svijeta živi u siromaštvu. Svako četvrto dijete živi u siromaštvu u najbogatijim zemljama svijeta, a 8500 djece dnevno umire zbog pothranjenosti. Uz siromaštvo, tu su i nasilje, život u izbjeglištvu, nedostatak obrazovanja, zanemarivanje, težak rad, prostitucija, trgovina ljudima i internetska dječja pornografija. Djeca žive u svijetu koji pred njih stavlja mnoge izazove, a najviše pomaže roditeljska ljubav i obitelj koja im može dati dobre smjernice za budućnost. Nažalost, milijuni djece to nemaju. Prema podacima UNICEF-a, 153 milijuna djece diljem planeta su siročad.

PUT DO ODRŽIVOG ZAPOŠLJAVANJA OSOBA S INVALIDITETOM

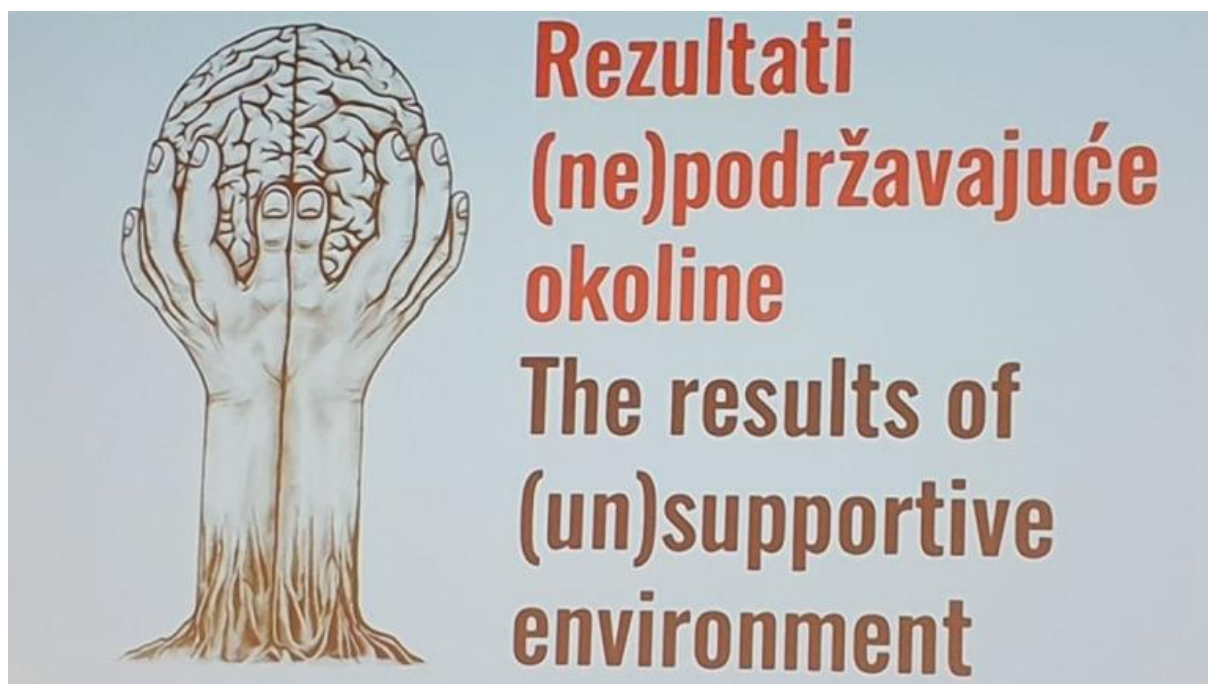
Prva međunarodna konferencija Put do održivog zapošljavanja osoba s invaliditetom održava se od 25. do 26. studenoga 2019. godine u Esplanade Hotelu u Zagrebu

Prvo izdanje konferencije Zavoda za vještačenje, profesionalnu i zapošljavanje osoba s invaliditetom i Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske okupit će 250 vodećih osoba i stručnjaka iz područja vještačenja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom iz zemlje i

svijeta. Konferencija predstavlja sveobuhvatan pogled u profesije, nudi nova rješenja za stvarne poslovne izazove, podučava o novim trendovima, skuplja potrebne informacije na međunarodnoj razini. Ovogodišnja prva međunarodna konferencija održava od 25. do 26. studenoga u Esplanade Hotelu u Zagrebu te donosi pomno osmišljen program, zanimljive i konstruktivne rasprave, koji će nam pružiti uvid u trendove u području vještačenja, profesionalne rehabilitacije, zapošljavanja osoba s invaliditetom.

U skladu sa svakodnevnim i stalnim promjenama, događanje će okupiti stare i nove vizionare te pojedince usmjerene budućnosti. Bez obzira na to gdje radite, bavite li se vještačenjem, profesionalnom rehabilitacijom ili zapošljavanjem osoba s invaliditetom, KONFERENCIJU ćete napustiti s mnoštvom ideja i inspiracijom.

REZULTATI (NE)PODRŽAVAJUĆE OKOLINE

III. međunarodna znanstveno – stručna konferencija pod nazivom „Rezultati (ne)podržavajuće okoline“ održana je 21. studenoga 2019. godine u organizaciji Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba „Dodir“, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tema konferencije je bila usvajanje jezika i važnost rane intervencije kod gluhe, nagluhe i gluhoslijepe djece te osiguravanje kvalitetne podrške u obrazovnom sustavu. Konferencijom se željelo osvijestiti osobe koje rade s gluhom, nagluhom i gluhoslijepom djecom, ali i širu javnost te sve zainteresirane koji dolaze u doticaj s ovom populacijom. Također, željelo se naglasiti koliko je bitno osigurati i unaprijediti inkluzivno okruženje za gluhu, nagluhu i gluhoslijepu djecu koju sustav zanemaruje. Na konferenciji su sudjelovali odgajatelji, učitelji, prevoditelji u vrtiću, prevoditelji u nastavi, pedagozi, logopedi, fonetičari, edukacijski rehabilitatori, psiholozi, znanstvenici, studenti te predstavnici civilnog društva. Hrvatski savez gluhoslijepih osoba "Dodir" ovim konferencijom obilježio je 25 godina uspješnog rada i djelovanja.

25. godina Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba Dodir

Povodom 25. godina postojanja i rada Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba Dodir u Zagrebu u Hotelu „I“ je 17. prosinca 2019. godine održana svečanost proslave ove velike i lijepe obljetnice.

Misija Hrvatskog Saveza gluhoslijepih osoba Dodir realizira se od 1994. godine kroz različite programe i projekte koji su osmišljeni kako bi pokrili sve potrebe gluhoslijepih osoba. Različitim radionicama (kreativne, dramske, edukacijske) nastoje zadovoljiti potrebe i želje

gluhoslijepe osobe. Vizija je Dodira ustrajati u izvrsnosti u svemu što rade, te timskim naporima omogućiti gluhoslijepim osobama ostvarenje svojih osobnih potencijala vodeći se pri tome motom – da bismo postigli moguće, moramo pokušati učiniti nemoguće. Na svečanosti je prikazana interaktivna predstava kojom su članovi Dodira, sedam gluhoslijepe osoba, odgovarajući na pitanja omogućili pravi uvid u život i izazove u životu s kojima žive gluhoslijepe osobe. Također, tijekom svečanosti dodijeljena su i priznanja najzaslužnijim članovima, podupirućim članovima i tvrtkama koje prate aktivnosti Dodira.

AUTIZAM: PERCEPCIJA I STVARNOST

Savez udruga za autizam Hrvatske i Savez udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom organizirali su konferenciju pod nazivom "Autizam: Percepcija i stvarnost" u petak, 22. studenoga 2019. godine u Zagrebu.

U organizaciji Saveza udruga za autizam Hrvatske i Saveza udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom održala se konferencija "Autizam: percepcija i stvarnost" čiji je cilj bio analizirati percepciju autizma u stvarnosti, obzirom na to da se široka javna slika o autizmu nerijetko stječe putem likova iz filmova i serija. Prava slika o autizmu nije slika koju

predstavlja lik Sheldona iz serije „Teorija velikog praska” ili Kišni čovjek iz istoimenog filma. Autizam podrazumijeva širok spektar poremećaja kojeg imaju osobe s teškim senzornim, socijalnim i govornim teškoćama. Cilj ove konferencije je pomoći roditeljima koju u jednom periodu shvate da imaju dijete s odstupanjima u ponašanju i govoru te pronaći način kako im društvo može pomoći. Saveza udruga za autizam Hrvatske i Saveza udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom već desetak godina razmjenjuju iskustva kao članice Saveza za autizam Europe. I u Srbiji i u Hrvatskoj roditeljima je omogućen veliki broj različitih terapija za djecu s poremećajima iz spektra autizma, ali takve metode često su u eksperimentalnim fazama te su često njihovi rezultati upitni, a financiranje terapija predstavlja veliko financijsko opterećenje za roditelje. Kao veliki problem, izlagači na konferenciji su naveli strah kod roditelja djece s autizmom, odnosno pitanje što će biti kad njihova djeca odrastu i kad oni biološki više neće moći biti s njima.

MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA

Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama obilježava se odlukom Ujedinjenih naroda iz 1999. u znak sjećanja na sestre Mirabel iz Dominikanske Republike koje je zbog njihovih aktivnosti i borbe za demokraciju i pravdu 25. studenoga 1960. brutalno dao pogubiti diktator Rafael Trujillo

Obilježavanjem ovoga dana želi se ukazati na važnost senzibilizacije i osvještavanja javnosti o problemu nasilja nad ženama te doprinijeti jačanju odlučnosti žena da proživljeno nasilje prijavljuju kako bi se eventualno buduće nasilje spriječilo, a već počinjeno nasilje sankcioniralo na odgovarajući način. Nasilje nad ženama i djevojčicama jedno je od najraširenijih, najdugotrajnijih i najporažavajućih oblika kršenja ljudskih prava u današnjem svijetu, a često ostaje neprijavljeno zbog straha od stigmatiziranja okoline i srama. Ovo se kršenje ljudskih prava manifestira kao fizičko, seksualno i psihičko nasilje nad ženama i djevojčicama koje često uključuje nasilje od strane intimnog partnera, silovanje, spolni odnos bez pristanka, seksualno iskorištavanje djevojčica, trgovinu ženama i djevojčicama itd.

Prema statistici svaka treća žena u Hrvatskoj zlostavljana je u bračnoj zajednici, a godišnje čak 22 do 45 žena pogine od ruke (bivšeg) partnera. Na jedno prijavljeno silovanje dolazi 15 do 20 neprijavljenih, dobrim dijelom zato što se žrtve silovanja stigmatizira kada progovore

o traumi. Osim što broj prijava opada, zabrinjava i to da 90 posto svih prijava završi u sferi prekršajnog prava.

Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama u svijetu se simbolično obilježava narančastom bojom, a Ujedinjeni narodi su ga ove godine posvetili jednakosti generacija i osudi silovanja. Kao i prethodnih godina, počevši od 25. studenoga, započet će i globalna kampanja „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“ koja završava 10. prosinca kada se obilježava Međunarodni dan ljudskih prava.

PREPORUKA VIJEĆA EUROPE CM/REC (2019)1 SPRJEČAVANJE I BORBA PROTIV SEKSIZMA

Povodom obilježavanja 25. studenoga – Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske predstavio je 22. studenog 2019. godine hrvatsko izdanje publikacije: „Preporuka Vijeća Europe CM/Rec (2019)1 Sprječavanje i borba protiv seksizma“, a bile su predstavljene i mrežne stranice Vijeća Europe #StopSexism.

Preporuka je prvi dokument u kojoj je definiran pojam seksizma i to kao „bilo koji čin, gesta, vizualni prikaz, izgovorene i pisane riječi praksa ili ponašanje temeljeno na ideji da je svaka osoba ili skupina osobapodređena zbog svog spola, koje se javlja u javnoj ili privatnoj sferi, bilo na mreži ili izvan nje (online ili offline), sa svrhom ili učinkom:

- Kršenja urođenog dostojanstva ili prava ili skupine osoba ili
- Rezultata u obliku tjelesne, seksualne psihološke ili društveno ekonomske štete ili patnje osobe ili skupine osoba
- Stvaranje zastrašujućeg, neprijateljskog, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja ili
- Stvaranje prepreke autonomiji i potpunom ostvarenju ljudskih prava osobe ili skupina osoba ili
- Očuvanja i jačanja rodni stereotipa.

Posebno je, između ostalog napomenuto, kako seksizmu nisu izložene samo žene već mogu biti izloženi i muškarci koji ne udovoljavanju/ponašanjem odstupaju od tradicionalno rodno nametnutih uloga.

Preporuku je predstavila ravnateljica Ureda, mr.sc. Helena Štimac Radin, Morana Paliković Gruden, dopredsjednica Hrvatskog olimpijskog odbora i predsjednica HOO-ove Komisije za ravnopravnost spolova u sportu, mag. rod. stud. Josip Šipić, stručni suradnik, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu te Anamarija Tkalčec, voditeljica programa Socijalna pravda i jednake mogućnosti, Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje (CESI). Gđa Tkalčec ujedno je navela neke primjere seksizma koji su prisutni u javnom prostoru, a koje možete detaljnije pročitati na internetskoj stranici: <https://www.libela.org/stup-srama/>.

Brošuru Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

„Načini ostvarivanja primjerenog kontakta i specifičnosti zdravstvene skrbi za osobe s invaliditetom“ možete preuzeti na poveznici:

<https://www.hzjz.hr/aktualnosti/nacini-ostvarivanja-primjerenog-kontakta-i-specificnosti-zdravstvene-skrbi-za-osobe-s-invaliditetom/>

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja Europskog parlamenta u Hrvatskoj

Od 28. do 30. listopada u Hrvatskoj je u posjeti izaslanstvo Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja Europskog parlamenta (EMPL). Tijekom posjeta izaslanstvo se sastalo s predstavnicima Hrvatskog Sabora, sindikatima te predstavnicima institucija na državnoj razini i tijelima javne vlasti. Cilj im je da steknu što bolji uvid u stanje na tržištu rada u Hrvatskoj. Dana 29. listopada europarlamentarci David CASA (EPP), Rosa ESTARÀS FERRAGUT (EPP), Stelios KYMPOUROPOULOS (EPP), Gabriele BISCHOFF (S&D), Alex

AGIUS SALIBA (S&D), Monica SEMEDO (Renew) i Stefania ZAMBELLI (ID) sastali su se s Antom Lončarom, ravnateljem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Tatjanom Brozić Perić, ravnateljicom Centra za socijalnu skrb Zagreb, Ankom Slonjšak, Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom, Mirom Pekeč-Knežević, zamjenicom pravobraniteljice, Tomislavom Markota, voditeljem Službe za nadzor zapošljavanja u Inspektoratu rada te Miroslavom Babićem, voditeljem Službe za zaštitu zdravlja na radu iz Državnog inspektorata. Svatko od predstavnika je izložio svoj djelokrug rada te upoznao izaslanstvo sa prioritetima kao i izazovima u području zapošljavanja i socijalnih politika. Europarlamentarci su postavljali pitanja vezano uz osobe s invaliditetom, primjenu zakonodavstva i propisa EU, korištenje EU fondova za zapošljavanje, vrste naknada i usluga iz područja socijalne skrbi te kako spriječiti siromaštvo i socijalnu isključenost.

10. LISTOPADA 2019. ZAPOČEO JE S RADOM PODRUČNI URED PRAVOBRANITELJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM U SPLITU

Područni ured Split

Ulica Domovinskog rata 44

21 000 Split

ZAJEDNO U SOCIJALNOM PARTNERSTVU

Tribinom "Zajedno u socijalnom partnerstvu", Zagrebačka županija obilježila je Međunarodni dan osoba s invaliditetom, Međunarodni dan volontera i Međunarodni dan ljudskih prava.

Govorilo se, uz ostalo, kako udruge civilnoga društva svoje projekte mogu financirati europskim novcem. Kao primjer dobre prakse predstavljen je program "Zaželi", kojega provode gradska društva Crvenoga križa.

Predstavljen je i "Vodič kroz socijalne usluge na području Zagrebačke županije", objavljen na mrežnim stranicama Županije. Na kraju tribine, predstavu "Tko pjeva zlo ne misli" izveli su članovi inkluzivnog kazališta Centra za odgoj i obrazovanje Lug iz Samobora.

- Obilježavanjem ova tri međunarodna dana željeli smo dati važnost udrugama civilnoga društva, staviti naglasak koliko su one bitne za kompletno društvo, prvenstveno udruge koje se bave ljudskim pravima i osobama s invaliditetom - rekla je zamjenica župana Nadica Žužak.

O europskim strukturnim i investicijskim fondovima i mogućnostima sufinanciranja projekata udruga civilnoga društva govorio je pročelnik za fondove EU, regionalnu i međunarodnu suradnju Velimir Kokot. Rekao je da udruge u tome nisu same i iznio podatak da je Zagrebačka županija dosad sufinancirala 428 EU projekata s ukupnim iznosom od 20,9 milijuna kuna. Govorio je i projektima koje je u području zdravstva i socijalne skrbi uspješno prijavila sama Županija i ustanove u njezinu vlasništvu. Radi se o projektima energetske obnove zgrade Doma zdravlja i projektima specijalističkog usavršavanja doktora medicine. S projektom "Zaželi - Osposobljavanje i zapošljavanje u Gradskom društvu Crvenoga križa Sveti Ivan Zelina" prisutne je upoznala Branka Puhelek, ravnateljica društva. Kroz ovaj program zaposlene su žene koje su duže vrijeme bile nezaposlene, a brinu o starijim i nemoćnim osobama. Za njih obavljaju kućanske poslove, organiziraju im prehranu, brinu o njihovoj osobnoj higijeni i zdravstvenoj skrbi, pomažu im u ostvarivanju njihovih prava, druže se s njima...

U program "Zaželi", s istoimenim projektima, uključeno je šest društava Crvenoga križa s prostora Zagrebačke županije - uz zelinski, društva Crvenoga križa iz Vrbovca, Dugog Sela, Ivanić-Grada, Jastrebarskoga i Samobora. Ukupno je njihovim projektima zaposleno 96 žena koje brinu o 580 starijih osoba.

- Nadam se da će se po završetku ovoga programa (*traje dvije godine; op.a*) iznaći sredstva i za njegov nastavak. Ne bi bilo dobro da ljude naviknemo na neku uslugu, a onda oni u jednom trenutku bez nje ostanu - rekla je zamjenica župana Nadica Žužak. Ksenija Čuljak, pročelnica za zdravstvo i socijalnu skrb predstavila je **"Vodič kroz socijalne**

usluge na području Zagrebačke županije". Vodič je proizašao iz Socijalnog plana Zagrebačke županije za razdoblje od 2017. do 2022. Namijenjen je korisnicima u sustavu socijalne skrbi, sadašnjim i budućim.

- Vođeni načelima vidljivosti, transparentnosti i dostupnosti, ovim dokumentom nastojimo stanovnicima županije olakšati traženje informacija o pravima i uslugama koje ostvaruju u sustavu socijalne skrbi - rekla je pročelnica. Svrha vodiča je povezati osobe u potrebi s pružateljima pojedine usluge i objediniti ključne informacije (adrese i kontakte) svih pružatelja usluga u sustavu socijalne skrbi na području županije.

Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na tribini je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.

OBIJJEŽEN MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM I DAN USTANOVE URIHO

U Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, u ponedjeljak, 02. prosinca 2019. obilježen je 03. prosinac - Međunarodni dan osoba s invaliditetom i 73. rođendan ustanove URIHO.

U okviru programa održan je Okrugli stol na temu „Alzheimer i osobe s invaliditetom“ te dodjela priznanja najboljim sportašima Zagrebačkog športskog saveza osoba s invaliditetom.

Kroz sudjelovanje u izložbenom dijelu Hrvatski savez udruga invalida rada je predstavio svoje promotivne i edukativne materijale kao i projekte i programe koje provodi, a večer je zaključena dodjelom povelja „Ivančica“ te tradicionalnim koncertnim programom.

Prijem u Gradskoj skupštini Grada Zagreba povodu Međunarodnog dana osoba s invaliditetom

Tradicionalno druženje s predstavnicima Grada Zagreba povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, održano je 16. prosinca 2019. godine u Gradskoj skupštini Grada Zagreba. Druženju su prisustvovali gradonačelnik Milan Bandić s pročelnicama nadležnih gradskih ureda, predstavnici Gradske skupštine i predstavnici organizacija, saveza i udruga osoba s invaliditetom. Zagrebački gradonačelnik istaknuo je kako je 2016. godine donesena Strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, a upravo je u pripremi nova strategija za iduće četiri godine. Gradonačelnik je odgovarajući na pitanja okupljenih predstavnika osoba s invaliditetom predložio da se sljedećeg tjedana o tekućim pitanjima održi sastanak na kojem će biti prisutni predstavnici udruga osoba s invaliditetom i nadležni pročelnici.

SJEDNICA POVJERENSTVA VLADE RH ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Sjednica Povjerenstva Vlade RH za osobe s invaliditetom održala se 02. prosinca 2019. godine u prostorima Vlade Republike Hrvatske

Sjednici je ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada prisustvovao izvršni direktor, Leke Sokolaj. Tema Povjerenstva bio je novi Zakon o socijalnoj skrbi te vještačenje djece s teškoćama u razvoju te osoba s invaliditetom.

XV. PROŠIRENA SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA

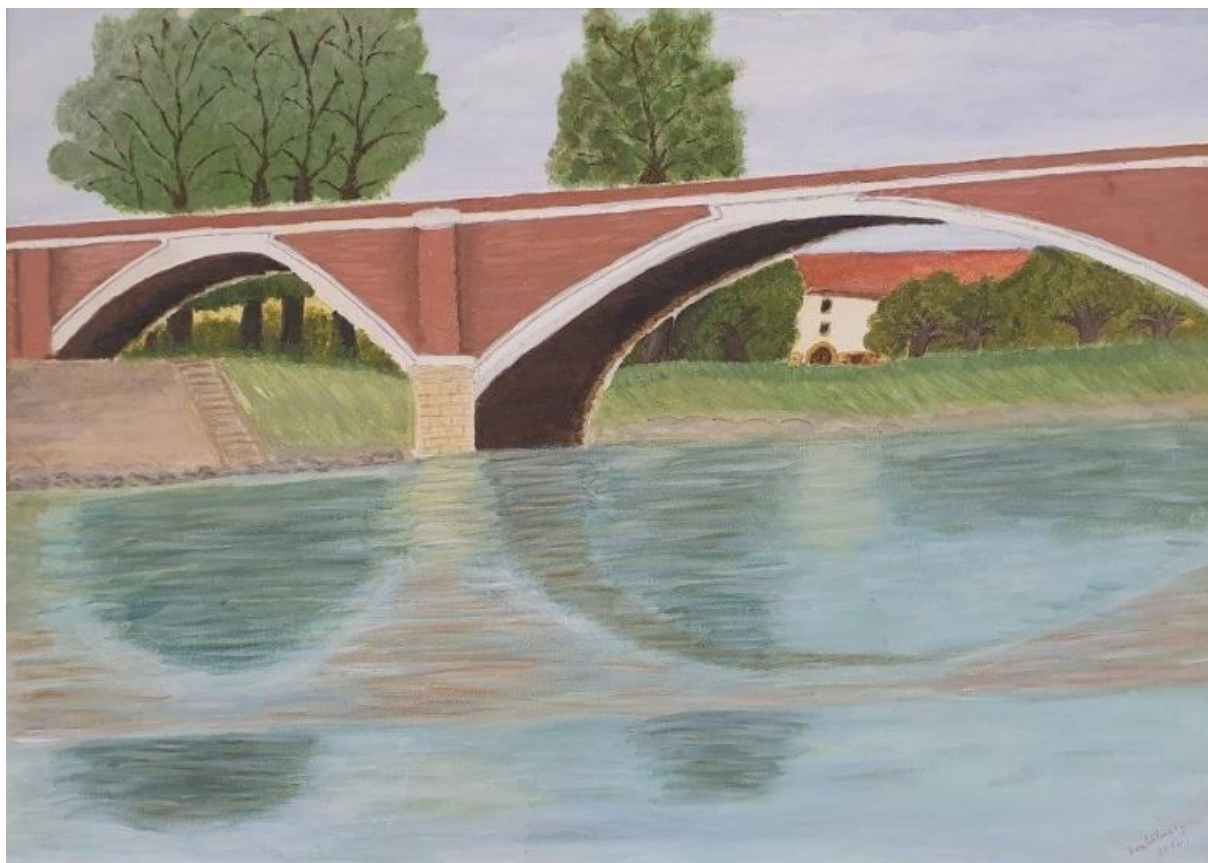

12. prosinca 2019. godine održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a i Nadzornog odbora. Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je XV. sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je raspravljalo o analizi stanja i rada temeljnih udruga HSUIR-a. Predsjedništvo je dobilo iscrpno izvješće o projektima i programima za 2019. godinu.

29. IZLOŽBA SLIKA HSUIR-a

Hrvatski savez udruga invalida rada postavio je 29. izložbu slika povodom pedesete obljetnice postojanja i djelovanja Udruge invalida rada grada Siska

Hrvatski savez udruga invalida rada s velikim zadovoljstvom ovom izložbom predstavlja umjetnička djela dviju osoba s invaliditetom koje vole poeziju i slikarstvo. Djela autora ove izložbe pokazatelj su da život u zlatnim godinama čovjek može provesti s osmijehom na licu radeći ono što voli, posebno kada ima potporu svoje bliže okoline, a upravo Udruga invalida rada grada Siska već pedeset godina svojim djelovanjem pruža podršku i omogućava ljepši život i doprinosi kvaliteti življenja invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom u svojoj lokalnoj zajednici.

Mirjana Drahotusky rođena je u Sisku gdje je završila osnovnu i srednju školu. Ljubav prema hrvatskoj riječi odvela ju je u Petrinju na Pedagošku akademiju gdje je diplomirala hrvatski jezik. Četrdesetogodišnjim predanim radom u nastavi obilježila je odrastanje brojnih generacija za koji je ostvarila niz priznanja i pohvala.

Odlaskom u mirovinu i ulaskom u treću životnu dob autorica je nastavila njegovati međusobno isprepletene svoje dvije ljubavi poeziju i slikarstvo. Interes za slikanjem kod gospođe Mirjane pojavio se još u mladosti pa je tako 1971. godine nastalo prvo ulje na platnu nazvano „Hrvatsko proljeće“. Od svih jezika postoji jedan koji je najviše u suglasju s dušom – jezik umjetnosti, a ona je čudesno svjetlo u magli života. Sada u mirovini Mirjana ostvaruje svoje snove, piše stihove i pretače ih u slike.

Ivan Bezuh rođen je u Sisku 1953. godine. Osnovnu školu završio je u Selima, a zanatsku u Sisku. Već u trećem razredu počeo je pisati pjesme o ljubavi, životu i smrti. Poslije završenog zanata odlazi u Zagreb gdje radi do umirovljenja krajem 1998. Sa 25 godina preživio je tešku prometnu nezgodu poslije koje je počeo raditi goblene.

Svi zainteresirani izložbu su mogli razgledati do 21. prosinca 2019. godine u periodu od 10,00 do 14,00 sati na adresi Hrgovići 47.

IMUNITET - KLJUČ VAŠEG ZDRAVLJA

Zdrav život

Iako mislimo da o imunitetu mnogo toga znamo, i dalje postoji dosta toga što istraživači ne znaju, a trude se saznati o zamršenosti i umreženosti reakcija imunološkog odgovora

Je li moguće poboljšati imunitet? Odaberite zdravu životnu strategiju. Ne posežite za onim što vam može škoditi. Starija dob - slabiji imunološki odgovor. Mikronutrijenti - pogonska sila. Biljke i dodaci prehrani. Međuodnos stresa i imuniteta. Umjerena hladnoća ne narušava imunitet. Vježbanje - dobro ili loše za imunosni sustav?

U ove hladne dane, sigurno se pitate kako možete poboljšati funkciju svojeg imunosnog sustava i ojačati njegovu otpornost. U cjelini, vaš imunosni sustav čini izniman posao u obrani vašeg organizma od patogenih mikroorganizama. No, ponekad i malo zakaže pa mikrobi uspješno obave svoj posao i vi se razbolite. Postavlja se pitanje je li moguća intervencija u tom procesu kako biste potaknuli svoj imunosni sustav na snažniju obranu? Što ako poboljšate prehranu, uzmete određene vitamine ili biljne pripravke ili možda napravite druge promjene u načinu života u nadi da ćete dobiti gotovo savršenu imunološku reakciju?

Je li moguće poboljšati imunitet

Ideja jačanja imuniteta svima nam je vrlo privlačna, no sposobnost da to i postignemo pokazala se nedostižnom iz nekoliko razloga. Imunosni sustav je upravo to - sustav, a ne jedinka. Da bi pravilno funkcionirao, nužni su sklad i ravnoteža. I dalje postoji mnogo toga što istraživači ne znaju o zamršenosti i umreženosti reakcija imunološkog odgovora.

Opća strategija zdravog života dobar je način da počnete pružati podršku svom imunosnom sustavu

Iako za sada ne postoji znanstveno dokazana izravna veza između načina života i poboljšanja imunološke funkcije, to ne znači da učinci načina života na imunosni sustav nisu intrigantni i ne bi trebali biti proučeni. Upravo zato znanstvenici i istražuju učinke prehrane,

vježbanja, dobi, psihičkog stresa i drugih čimbenika na imunološki odgovor, kako na životinjama, tako i kod ljudi. U međuvremenu, opće strategije zdravog života dobar su način da počnete pružati podršku svom imunom sustavu.

Odaberite zdravu životnu strategiju

Neupitno je da je vaša prva linija obrane ustvari odabir zdravog načina života. Slijediti opće smjernice zdravstvene zaštite najbolji je korak koji možete poduzeti kako biste svoj imunostni sustav održali zdravim i snažnim na što prirodniji način. Svaki dio vašeg tijela, uključujući i imunostni sustav, bolje funkcionira kada je zaštićen od negativnog utjecaja okolišnih čimbenika i kada ga podržavate odabirom zdrave životne strategije, što podrazumijeva da:

- *ne pušite;*
- *jedete mnogo voća i povrća;*
- *redovito vježbate i održavate tjelesnu kondiciju;*
- *ne pretjerujete u količini hrane koju unosite i održavate primjerenu tjelesnu težinu;*
- *ne pijete alkohol ili, ako već pijete, da to bude umjereno;*
- *dovoljno spavate;*
- *poduzimate sve kako biste izbjegli zarazu (npr. čestim pranjem ruku i temeljitom termičkom obradom namirnica – mesa);*
- *pokušate smanjiti stres (a ako vam to ne polazi za rukom, pozabavite se nekom od antistresnih tehnika).*

Ne posežite za onim što vam može škoditi

Za brojne, na tržištu dostupne proizvode tvrdi se da potiču ili podržavaju imunostni sustav. Međutim, jačanje imuniteta, znanstveno gledajući, i nema baš mnogo smisla. Zapravo, povećanje broja stanica u vašem tijelu, imunoloških ili bilo kojih drugih, nije nužno dobra stvar. Na primjer, sportaši koji su skloni „krvnom doppingu“ (ilegalna metoda za poboljšanje sportskog učinka umjetnim povećanjem sposobnosti krvi da donese više kisika u mišiće; u mnogim slučajevima doping krvi povećava količinu hemoglobina u krvotoku) povećavaju rizik od moždanog udara. Pokušaj poticanja stanica imunostnog sustava posebno je kompliciran zato što postoji toliko različitih vrsta stanica u imunostnom sustavu koje na toliko različitih načina reagiraju na toliko različitih mikroba. Koje biste stanice trebali potaknuti i koliko? Znanstvenici za sada ne znaju odgovor. No, ono što je poznato je da tijelo stalno stvara imunološke stanice. Svakako stvara znatno više limfocita nego što ih može iskoristiti. Suvišne stanice uklanjaju se iz organizma prirodnim procesom smrti stanice, koji zovemo apoptoza - neke i prije bilo kakve akcije, a neke nakon što je bitka dobivena. Nitko ne zna koliko je stanica potrebno ili koja je najbolja kombinacija stanica da bi imunostni sustav optimalno funkcionirao.

Starija dob - slabiji imunološki odgovor

Kako starimo, imunološki odgovor je sve slabiji, što posljedično rezultira većim brojem infekcija i većom pojavom malignih oboljenja. Kako se očekivano trajanje života u razvijenim zemljama povećalo, sukladno tome, porasla je i učestalost bolesti i stanja povezanih sa starijom dobi. Iako neki ljudi zdravo stare, zaključak mnogih studija je da, u usporedbi s mlađim ljudima, stariji imaju veću vjerojatnost obolijevanja od zaraznih bolesti, kao i veću vjerojatnost od smrtnog ishoda kao njihove posljedice. Infekcije respiratornog sustava, gripa, a osobito upala pluća, vodeći su uzrok smrti kod osoba starijih od 65 godina širom svijeta.

Nitko sa sigurnošću ne zna zašto je tome tako, no neki znanstvenici primjećuju da je taj povećani rizik povezan sa smanjenjem broja T stanica, vjerojatno zbog postupne atrofije timusa i sve manje produkcije T stanica koje su važne u borbi protiv infekcije. No, još uvijek nije jasno je li razlog pada broja T limfocita posljedica atrofije timusa ili je riječ o nekim drugim promjenama. Drugi znanstvenici razmatraju mogućnost manje učinkovitosti koštane srži u proizvodnji matičnih stanica iz kojih nastaju imunološke stanice. Slabljenje imunološkog odgovora na infekcije najočiglednije je u odgovoru starijih ljudi na cjepiva. Na primjer, studije koje su istraživale cjepiva protiv gripe pokazale su da je u osoba starijih od 65 godina cjepivo znatno manje učinkovito u odnosu na zdravu djecu stariju od dvije godine. No, unatoč smanjenoj učinkovitosti, cijepljenje protiv gripe i pneumokoka (*Streptococcus pneumoniae*) znatno je smanjilo stopu obolijevanja i smrti kod starijih osoba u usporedbi s onima koji se ne cijepi. Čini se da postoji veza između prehrane i imuniteta kod starijih osoba. Oblik neishranjenosti, koji je iznenađujuće čest čak i u bogatim zemljama, poznat je kao „malnutricija mikronutrijenata“. Nedostatak esencijalnih vitaminima i minerala u tragovima koji se unose suplementacijom redovite prehrane može biti čest u starijih osoba. Osim što stariji ljudi obično manje jedu, njihova prehrana nije raznolika. Postavlja se pitanje može li dodatak prehrani pomoći starijim osobama održati zdravlje imunosnog sustava. O tome bi starije osobe svakako trebale popričati s liječnikom koji je dobro upućen u gerijatrijsku prehranu jer, iako određena suplementacija može biti korisna za starije osobe, čak i male promjene mogu imati ozbiljne posljedice u toj dobnoj skupini.

Mikronutrijenti - pogonska sila

Kao i svakoj borbenoj sili, tako je i vojsci imunoloških stanica potrebna redovita opskrba hranjivim tvarima. Znanstvenicima je već dugo poznato da su ljudi koji žive u siromaštvu pothranjeni i osjetljiviji na zarazne bolesti. Ipak, još uvijek nije sigurno je li povećana stopa bolesti uzrokovana djelovanjem pothranjenosti na imunosni sustav. Još uvijek ima relativno malo studija o učincima prehrane na imunosni sustav ljudi, pa čak i manje studija koje izravno povezuju učinke prehrane s razvojem bolesti u odnosu na liječenje. Postoje dokazi da razni nedostaci mikronutrijenata - na primjer, nedostatak cinka, selena, željeza, bakra, folne kiseline te vitamina A, B6, C i E - mijenjaju imunološke reakcije kod životinja, što je mjereno u epruveti, dakle, in vitro. Međutim, utjecaj tih promjena u imunosnom sustavu na zdravlje životinja manje je jasan, a učinak sličnih nedostataka na imunološki odgovor kod ljudi tek treba procijeniti. Što možete učiniti? Ako sumnjate da vam vaša prehrana ne pruža sve potrebne mikronutrijente jer, na primjer, ne volite povrće - svakodnevno uzimanje multivitaminskog i mineralnog dodatka prehrani može vam pružiti druge zdravstvene prednosti, kao blagotvorne učinke na imunosni sustav. Međutim, imajte na umu da uzimanje megadoza jednog vitamina neće pružiti očekivane učinke jer više nužno ne znači i bolje.

Biljke i dodaci prehrani

Danas je na tržištu dostupan velik broj proizvoda za koje se tvrdi da podupiru imunitet ili na neki drugi način potiču zdravlje imunosnog sustava. Iako je utvrđeno da neki proizvodi mijenjaju određene komponente imunološke reakcije, do sada nema dokaza da oni zapravo potiču imunitet do točke u kojoj ste bolje zaštićeni od infekcije i bolesti. Dokazati može li neka biljka ojačati imunitet još uvijek je vrlo složena stvar. Na primjer, znanstvenici ne znaju ima li biljka za koju se misli da podiže razinu antitijela u krvi zapravo ikakav koristan učinak na ukupni imunitet.

Međuodnos stresa i imuniteta

Suvremena medicina uzima u obzir blisku vezu između tijela i uma. Mnoge bolesti, uključujući „nervozu želuca“, osip, pa čak i srčane bolesti, povezane su s učincima emocionalnog stresa. Unatoč izazovima, znanstvenici aktivno proučavaju odnos između stresa i funkcije imunostnog sustava. Teško je definirati stres jer ono što može izgledati kao stresna situacija za jednu osobu, nije i za drugu. Kada su ljudi izloženi situacijama koje smatraju stresnim, teško im je mjeriti razinu stresa koji osjećaju, a znanstveniku je teško znati koliko je subjektivni dojam razine stresa točan. Ono što znanstvenik može je mjeriti ono na čemu se odražava stres, kao što je, na primjer, broj otkucaja srca svake minute, no na rezultat takvih mjerenja mogu utjecati i drugi čimbenici. Većina znanstvenika koji proučavaju odnos stresa i imunološke funkcije ne proučava iznenadne, kratkotrajne stresore, nego pokušavaju proučavati stalnije i česte stresore poznate kao kronični stres, uzrokovane narušenim odnosima s obitelji, prijateljima i suradnicima ili kontinuiranim izazovima usmjerenim što boljem obavljanju posla. Neki znanstvenici istražuju hoće li kontinuirani stres naplatiti svoj danak narušavanjem funkcije imunostnog sustava. No, teško je provesti ono što znanstvenici nazivaju „kontroliranim pokusima“ na ljudskim bićima. U kontroliranom eksperimentu znanstvenik može mijenjati samo jedan čimbenik, kao što je količina određene kemijske tvari, a zatim mjeriti učinak te promjene na neki drugi mjerljivi fenomen, kao što je količina antitijela koju proizvede određena vrsta imunološke stanice kada je izložena djelovanju kemijske tvari. Ta vrsta kontrole jednostavno nije moguća niti na životinjama, a posebno ne na ljudima, s obzirom na to da se u trenutku mjerenja toliko toga događa u tijelu životinje ili čovjeka. Međutim, unatoč tim neizbježnim teškoćama u mjerenju odnosa stresa i imuniteta, znanstvenici pomalo napreduju u spoznaji koliko stres zaista utječe na imunološke funkcije.

Umjerena hladnoća ne narušava imunitet

Čim zahladi, gotovo svaka majka ponavlja: „Toplo se obuci jer ćeš se prehladiti!“ Istraživači koji proučavaju odnos hladnoće i imuniteta smatraju da normalna izloženost umjerenoj hladnoći ne povećava osjetljivost na infekciju. Većina zdravstvenih stručnjaka slaže se da je zima sezona gripe i prehlade ne zato što je ljudima hladno, nego zato što provode mnogo vremena vani, u bližem kontaktu s drugim ljudima koji prenose uzročnike bolesti. No, istraživače i dalje zanima što se po tom pitanju događa u različitim populacijama. Neki pokusi s miševima upućuju na to da izloženost hladnoći može smanjiti sposobnost nošenja s infekcijom. Ali, što je s ljudima? Znanstvenici su uranjali ljude u hladnu vodu, dok su drugi sjedili goli na temperaturi pothlađivanja. Ujedno su proučili ljude koji su živjeli na Antarktici i one s ekspedicija u Kanadski Stjenjak. Rezultati su bili različiti. Na primjer, istraživači su dokumentirali povećanje učestalosti respiratornih infekcija gornjeg dišnog sustava kod natjecateljica skijaškog trčanja koje su dugo trenirale na hladnoći, no ostalo je nepoznato jesu li te infekcije bile potencirane hladnoćom ili nekim drugim čimbenicima, kao što su intenzitet vježbanja ili suhoća zraka. Skupina kanadskih istraživača, koja je pregledala stotine medicinskih studija na tu temu i provela neka vlastita istraživanja, zaključila je da nema potrebe brinuti se o umjerenom izlaganju hladnoći jer hladnoća nema štetnog utjecaja na ljudski imunostni sustav. Problem se može javiti ako ste na hladnoći dulje vrijeme, kada postoji rizik od pojave smrzotina ili hipotermije, ali za imunitet se ne trebate brinuti.

Vježbanje - dobro ili loše za imunostni sustav?

Redovito vježbanje jedan je od stupova zdravog života. Poboljšava zdravlje srčanožilnog sustava, smanjuje krvni tlak, pomaže u kontroli tjelesne težine i štiti od raznih bolesti.

Međutim, pomaže li održati snagu imunosnog sustav? Baš kao i zdrava prehrana, tjelovježba može pridonijeti općem zdravlju, pa i zdravlju imunosnog sustava. Doprinos je čak još izravniji u smislu jačanja cirkulacije, što omogućuje imunološkim stanicama i supstancijama bolje kretanje po tijelu i učinkovito obavljanje njihovih funkcija. Neki znanstvenici pokušavaju poduzeti sljedeće korake kako bi utvrdili ima li vježbanje izravan utjecaj na osjetljivost osobe na infekciju. Na primjer, neki istraživači istražuju utječe li ekstremni intenzitet vježbanja na češće obolijevanje sportaša ili ometa njihove imunološke funkcije na neki drugi način. Da bi se takva vrsta istraživanja provela, znanstvenici obično zahtijevaju od sportaša da intenzivno vježbaju, zatim analiziraju njihovu krv i mokraću prije i poslije vježbanja kako bi otkrili postoje li promjene u komponentama imunosnog sustava. Znanstvenici provjeravaju krv i urin prije i poslije vježbanja kako bi otkrili eventualne promjene u funkcioniranju imunosnog sustava. Iako su do sada zabilježene neke promjene, imunolozi još ne znaju što te promjene zaista znače u smislu ljudskog imunološkog odgovora. Uzimajući u obzir da je u tim slučajevima ipak riječ o profesionalnim sportašima podvrgnutim intenzivnom fizičkom naporu, postavlja se pitanje što se događa u slučaju umjerenog vježbanja kod prosječnih ljudi, odnosno pridonosi li to zdravlju. Iako izravna korist nije ustanovljena, za sada je razumno smatrati da umjerena i redovita tjelovježba ima svoj doprinos te da je potencijalno važna za održavanje ne samo zdravlja imunosnog sustava, nego i zdravlja u cjelini. Pristup koji bi istraživačima mogao pomoći da dobiju potpunije odgovore na pitanje pridonose li čimbenici zdravog stila života, kao što je vježbanje, poboljšanju imuniteta, je korištenje sekvenciranja ljudskoga genoma. To istraživanje, utemeljeno na najnovijoj biomedicinskoj tehnologiji, može se upotrijebiti kako bi se dobio potpuniji odgovor na ta i slična pitanja o imunosnom sustavu. Na primjer, nizovi ili „genski čipovi“ temeljeni na ljudskom genomu znanstvenicima omogućuju da istodobno promatraju kako se tisuće sekvenci gena uključuje ili isključuje kao odgovor na specifične fiziološke uvjete - primjerice, krvne stanice sportaša prije i poslije vježbanja. Istraživači se nadaju da će te alate koristiti za analizu uzoraka da bi bolje razumjeli kako brojni uključeni procesi istodobno funkcioniraju.

IZ NAŠIH UDRUGA

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA KUTINA

XII. susreti invalida rada – osoba s invaliditetom „Kutina 2019.“

Udruga invalida rada grada Kutine, 20. srpnja 2019. godine organizirala je XII. susrete invalida rada – osoba s invaliditetom „Kutina 2019.“ u Društvenom domu u Radićevoj ulici. Članovi prijateljskih udruga iz Daruvara, Pakraca, Lipika, Slavonskog Broda, Županje, Donje Stubice, Zagreba, Siska, Križevaca obišli su znamenitosti Kutine uključujući baroknu crkvu sv. Marije Snježne, a potom su se družili kroz sportske igre. Predsjednik Udruge Božidar Cesar, izrazio je žaljenje zbog sudjelovanja manjeg broja članova svoje Udruge, napomenuvši kako jedinice lokane samouprave ne prate u dovoljnoj mjeri rad Udruge invalida rada, te se nada da će u budućnosti, izmjenama zakona, udrugama osoba s invaliditetom biti bolje. Susrete je potpomogao Grad Kutina, a otvorio ih je gradonačelnik Kutine, Zlatko Babić. Ovogodišnje susrete invalida rada – osoba s invaliditetom „Kutina 2019.“ po prvi puta je pratilo i Dijabetičko društvo grada Kutine koje je svim sudionicima susreta omogućilo besplatno mjerenje šećera u krvi i krvnog tlaka.

Predsjednik
Božidar Cesar

UDRUGA INVALIDA DONJA STUBICA

Hodočašće osoba s invaliditetom „Marija Bistrica 2019.“

Udruga invalida Donja Stubica, u utorak 13. kolovoza 2019. godine, dvadeset osmi put organizirala je svoj tradicionalni Međunarodni susret i hodočašće osoba s invaliditetom u Mariji Bistrici. Međunarodni susret i

hodočašće osoba s invaliditetom otvorila je predsjednica Županijske skupštine Vlasta Hubicki. Okupljene članove udruga osoba s invaliditetom iz raznih krajeva Hrvatske te susjedne Slovenije pozdravili su načelnik Marije Bistrice, Josip Milički te predsjednik Udruge invalida Donja Stubica, Stjepan Ključariček. U sklopu 28. Susreta i hodočašća osoba s invaliditetom održana su i sportska natjecanja u belotu, visećoj kuglani, pikadu i igri nabaci krug. Sudionici događanja i ove su godine Susret započeli odlaskom na misu u Svetište Majke Božje Bistričke, nakon čega su uslijedili tradicionalni Sportski susreti.

Predsjednik
Stjepan Ključariček

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM KRIŽEVCI

19. Susret osoba s invaliditetom Hrvatske „Križevci 2019“

Udruga osoba s invaliditetom Križevci održala je, na blagdan Sv. Marka Križevčanina, 7. rujna 2019. godine, u restoranu „Vojarna“, 19. Susret osoba s invaliditetom Hrvatske „Križevci 2019“, uz visoko pokroviteljstvo Grada Križevaca i Koprivničko-križevačke županije te uz medijsko pokroviteljstvo Radija Križevci. Susretu je nazočilo preko 200 osoba s invaliditetom kao i osobe iz javnog, političkog, kulturnog i vjerskog života. U uvodnom dijelu, predsjednik Udruge

osoba s invaliditetom Križevci, g. Petar Gatarić, pozdravio je sve prisutne, a Susrete je otvorio predsjednik Gradskog vijeća Križevaca Marko Katanović, koji je pozdravio hodočasnike iz raznih udruga diljem Hrvatske, poželio im dobrodošlicu u gradu svetog Marka Križevčanina te naglasio dobru suradnju s Udrugom osoba s invaliditetom Križevci i najavio donošenje Križevačke strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.

U ime Koprivničko-križevačke županije lijepe želje uputila je pročelnica Upravnog odjela za zdravstveno-socijalne djelatnosti Željka Koluder Vlahinja. Obratio se i Marko Gotovac, savjetnik za pravne poslove Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom te Jozefina Kranjčec,

predsjednica Hrvatskog saveza udruga osoba s tjelesnim invaliditetom kao i saborska zastupnica Ljubica Lukačić i saborski zastupnik i počasni član križevačke Udruge osoba s invaliditetom

Branko Hrg. Naglasio je da su osobe s invaliditetom kroz svih 19 godina najvjerniji hodočasnici u Križevcima. Sudionici 19. Susreta sudjelovali su i na misnom slavlju na Strossmayerovom trgu u Križevcima koje je predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a nakon misnog slavlja, 19. Susret posjetio je i blagoslovio jelo sisački biskup mons.dr.sc. Vlado Košić. Nakon ručka nastavljeno je druženje osoba s invaliditetom uz razgovor, glazbu i ples.

Predsjednik
Petar Gatarić

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM VIROVITICA

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica svoj rad temelji na pomoći starijima

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica sazvala je 29. kolovoza 2019. godine sjednicu na kojoj su prisustvovali članovi Predsjedništva, Nadzornog odbora i Stegovne komisije. Usvojen je Pravilnik o radu Udruge s novom sistematizacijom i opisom radnih mjesta, koji će uključivati novo radno mjesto stalno zaposlenog administratora. Govorilo se o projektima vezanim za pomoć u kući i prijevozu u ruralnim područjima koji su od velike važnosti za starije osobe i osobe s invaliditetom.

Dan virovitičko-podravске županije

Povodom Dana virovitičko-podravске županije 03. rujna 2019. godine Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica održala je zajedno s Organizacijom slijepih i Udrugom gluhih i nagluhih osoba sportsko takmičenje u pikadu i visećoj kuglani u prostorijama Udruge. Bilo je vrlo zabavno i uzbudljivo. U članovima se probudio natjecateljski duh.

Primjer dobre prakse i suradnje: Grad Virovitica nizom mjera pomaže rad udruga osoba s invaliditetom

Koje su mjere kojima Grad Virovitica pomaže udrugama osoba s invaliditetom, koliko se izdvaja za iste i na koje poteškoće nailaze, neke su od tema o kojima je zamjenica Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Mira Pekeč – Knežević razgovarala sa zamjenicom gradonačelnika Virovitice Vlastom Honjek – Golinac i pročelnikom Upravnog odjela za društvene djelatnosti Alenom Bjelicom. Sastanak je održan u Gradskoj upravi, a nazočili su mu i savjetnici Pravobraniteljice Natalija Krajnović i Mario Burek. Grad Virovitica pomaže udrugama osoba s invaliditetom kroz niz mjera koje je ovom prilikom prezentirao pročelnik Alen Bjelica. Grad tako, među ostalim, izdvaja 150.000,00 kuna godišnje za Zajedničku službu slijepih Virovitičko-podravске županije. – Konkretno, sredstva su namijenjena za troje zaposlenika, pri čemu je dvoje na puno radno vrijeme te jedna osoba na pola radnog vremena. Uz to, Grad za prostor na Trgu bana Josipa Jelačića, koji koristi Zajednička služba slijepih VPŽ i još devet udruga, plaća režije. Za ostale udruge osigurani su uredski prostori za koje one plaćaju, sukladno Odluci o najmu gradskih prostora, minimalne mjesečne naknade najma. Uz navedeno, Grad Virovitica sufinancira i projekte udruga u koje su uključene osobe s invaliditetom putem javnih natječaja za što se izdvaja oko 100.000 kuna, rekao je Alen Bjelica dodavši kako je, kada su u pitanju projekti, udrugama uvijek na raspolaganju pomoć i podrška gradske Razvojne agencije VTA. Na području grada Virovitice osobama s invaliditetom nastoji se što je više moguće olakšati kretanje te time omogućiti pristup brojnim uslugama pa je tako Grad u svom planu uređenja središta, a i nainicijativu Povjerenstva za osobe s invaliditetom, prilagodio pješačke prijelaze, proširio parkirališna mjesta te postavio rampe za invalide. Zamjenica gradonačelnika Vlasta Honjek – Golinac i pročelnik Alen Bjelica osvrnuli su se ujedno i na mjere kojima se pomaže osobama s teškoćama u razvoju, posebno naglasivši

važnost rane intervencije. – Prošle godine u našem Dječjem vrtiću zaposlili smo dodatne članove tima za rad s djecom s lakšim teškoćama koja pohađaju redovan vrtić, odnosno osigurali smo plaće za dvoje zaposlenika. Ove godine, od 11. mjeseca, očekujemo i početak rada vrtića pri Centru za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju. Naime, projekt izgradnje novog Centra privodi se kraju te se ovih dana očekuje početak preseljenja u nove prostore. Do sada smo u COOR-u imali osnovnu školu te socijalnu uslugu poludnevnog boravka. Novitet od ove godine je i program srednjoškolskog obrazovanja za zanimanja pomoćni krojač i pomoćni kartonažer, naglasili su ovom prilikom V. Honjek – Golinac i A. Bjelica. Nakon sastanka u Gradskoj upravi, zamjenica Pravobraniteljice Mira Pekeč – Knežević sa suradnicima, kao i pročelnik Alen Bjelica, održali su i sastanak s udrugama osoba s invaliditetom na kojem su bili predstavnici Organizacije slijepih Virovitičko-podravske županije, Udruge gluhih i nagluhih, Udruge osoba s invaliditetom te Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Na sastanku se razgovaralo o problemima na koje udruge nailaze u radu, u osiguravanju osobnih asistenata, financiranjima, problemima s provođenjem projekata...Nazočni su na kraju sastanka istaknuli izuzetnu suradnju s Gradom Viroviticom koji u mnogočemu može biti primjer dobre prakse i suradnje s udrugama osoba s invaliditetom.

Obilježen Međunarodni dan starijih osoba

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica obilježila je Međunarodni dan starijih osoba. 01. listopada je važan dan u kalendaru Udruge jer su naši članovi

uglavnom osobe starije životne dobi kojima je potrebna veća pomoć i pažnja te je samim tim naš fokus u velikoj mjeri okrenut prema starijoj populaciji. Predsjednica Udruge, Marija Kelečić, naglasila je da udugu čine ljudi koji su većina u poodmakloj životnoj dobi kojima Udruga kroz raznorazne projekte nastoji pomoći u svakodnevnom životu. Obzirom da stariji ljudi, najviše vole biti u svom domu gdje se osjećaju najopuštenije i najsigurnije, naša Udruga mahom radi za pomoć upravo njima. Pomoć u kući te raznovrsne aktivnosti usmjerene na starije osobe realiziraju se preko projekata. Projekti se odnose baš na starije osobe, točnije na usluge prijevoza korisnika u ruralnom području, te na formiranje terenskog tima koji bi obilazio starije osobe kako bi im pomogli u čišćenju i održavanju higijene.

Posjet Udruzi invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica

Hrvatski savez udruga invalida rada posjetio je 20. prosinca 2019. godine Udrugu invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica u cilju prijenosa specifičnim znanja te pomoći oko rada i djelovanja.

Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip Petrač, izvršni direktor, Leke Sokolaj te stručna suradnica za međusektorsku suradnju i informiranje, Ivana Znaor održali su radni sastanak i izobrazbu za članove i vodstvo Udruge te im dali smjernice za daljnji rad i djelovanje.

Izobrazba je bila usmjerena na uredsko poslovanje Udruge, utjecaj i djelovanje Udruge u lokalnoj zajednici te iznalaženje modela pružanja socijalnih usluga u zajednici.

Pružanje pomoći i upoznavanje članstva s novim zakonima i propisima s posebnim osvrtom na one koji se odnose na zaštitu osoba s invaliditetom te pružanje pravne pomoći članovima koji iskazu potrebu za zakonskim beneficijama poseban je i zahtjevan dio koji je odradio izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj. Kao važan prioritet u idućoj godini u Udruzi su istaknuli nastavak pružanja socijalnih usluga koji kronično nedostaje na cijelom prostoru grada Virovitice i okolice.

Predsjednica
Marija Kelečić

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SLAVONSKOG BRODA

Redovna skupština Udruge

Dana 24. listopada 2019. godine održana je Redovna skupština Udruge invalida rada grada Slavonskog Broda u prostoru Udruge. Skupštini je prisustvovalo 20 od ukupno 21 člana, što je 95%. Sva izvješća za prethodnu godinu, Plan rada za 2020. godinu kao i prijedlozi, jednoglasno su usvojeni. Nakon što je Skupština završila s radom, družili smo se uz osvježenje.

Predsjednica
Jasmina Polak

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA

Događanja u Udruzi invalida rada Zagreba

Još je jedna godina iza nas pa tako bilježimo 53 godina našeg postojanja. U ovom izdanju Informacija ćemo se osvrnuti na aktivnosti koje smo odradili ili u koje smo se uključili u drugoj polovici 2019. godine, a s obzirom na to da smo, kao i dosadašnjih godina, bili vrlo aktivni, aktivnosti ćemo navesti kronološkim redom.

Od redovnih programa, proveli smo "Ljetovanje" kojim smo svojim članovima osigurali boravak u Crikvenici po povlaštenim cijenama tijekom ljetnog razdoblja, a u suradnji sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Thalassotherapia Crikvenica. Osim prirodnih blagodat mediteranske klime, članovi su imali i mogućnost ostvariti medicinske usluge specijaliziranih pregleda, dijagnostičkih pretraga i terapijskih postupaka. "Rekreativno-zdravstveni program" i program "Mobilni tim" također su programi koje smo provodili tijekom cijele godine. Dok je članovima u okviru prvog programa bio osiguran smještaj u Specijalnim bolnicama za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske i Daruvarske toplice te Thalassotherapia Crikvenica tijekom obavljanja medicinske rehabilitacije, u okviru drugog programa su stručni djelatnici i volonteri obilazili teško pokretne i nepokretne članove te im u njihovim domovima pružili traženu pomoć po potrebi. Uz navedene, tijekom cijele godine provodili smo i program "Pravno savjetovalište" u okviru kojeg je dvoje

pravnika (zaposleni djelatnik i volonterka) pružalo besplatne pravne savjete članovima. Zaposleni djelatnik je u okviru ovog programa pratio i analizirao zakonodavne propise, a potom i davao inicijative za promjene nekih zakona i pravilnika koje su u velikoj mjeri prihvaćene. Uvjerljivo najviše članova bilo je zainteresirano za program "Klupske aktivnosti" s obzirom na raznolikost aktivnosti u ponudi: EDUKATIVNE radionice (strani jezici, digitalno opismenjavanje, digitalna fotografija, zdrava prehrana, predavanja, prezentacije), SPORTSKO-REKREATIVNE radionice (šah, belot, pikado, viseća kuglana, stolni tenis, igra preciznosti, sportsko-rekreativni susreti i natjecanja), KULTURNO-UMJETNIČKE radionice (crtanje i slikanje, kreativno-likovne radionice, radionice ručnih radova, radionice Knjigatihi prijatelji, standardni i latino plesovi, terapijski orijentalni plesovi, folklor, dramske radionice, pjevački zbor, nastupi i izložbe), radionice VJEŽBANJA (kineziterapija, korektivna gimnastika, vježbe opuštanja, Tai Chi, nordijsko hodaње, aerobika, vježbanje u vodi, planinarenje), SAVJETOVANJA (grupna i individualna savjetovanja i psihoterapije, motivacijske radionice).

U srpnju je izdan novi broj GLASILA INVALIDA RADA – GIR, ujedno jubilarno 50. izdanje. Naslovnicom smo napravili presjek svih dotadašnjih objavljenih brojeva GIR-a dok smo sadržajem prikazali zanimljive članke objavljene u proteklih 16,5 godina otkako UIR Zagreba objavljuje GIR. Novo izdanje GIR-a može se preuzeti u tiskanom obliku u prostorijama UIR Zagreba ili, uz sva prijašnja izdanja, u elektroničkom obliku na mrežnim stranicama UIR Zagreba.

U drugom dijelu 2019. godine UIR Zagreba obilježila je i svoju 53. OBLJETNICU. Dvodnevnim je događanjima, pod

pokroviteljstvom Ministarstva za demografiju, obitelj i mlade, okupila dvjestotinjak uzvanika – invalide rada i ostale osobe s invaliditetom s područja Grada Zagreba i šest gradova diljem Republike Hrvatske (Donja Stubica, Duga Resa, Karlovac, Pakrac-Lipik, Samobor i Sisak) te brojne suradnike i partnere UIR Zagreba. U četvrtak, 26. rujna u hotelu Antunović održana je edukativna TRIBINA simbolična naziva "(NE)VIDLJIVI" u okviru koje su predavači iz Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koji vodi Registar osoba s invaliditetom i UIR Zagreba ukazali na problem tjelesnog oštećenja i invaliditeta koji su golim okom zaista nevidljivi, a pojedincu stvaraju poteškoće na svakodnevnoj bazi. Nakon Tribine je održana svečana dodjela dviju nagrada, 51 zahvalnice i 76 priznanja, kako pojedincima, tako i institucijama zaslužnim za doprinos radu i funkcioniranju UIR Zagreba te promicanju prava i interesa invalida rada i osoba s invaliditetom, kao i za promicanje rada UIR Zagreba i dugogodišnje neprekidno članstvo u UIR Zagreba. Drugi dio održavanja Dana UIR Zagreba obuhvatio je PLESNU VEČER i IZLOŽBU u prostorijama UIR Zagreba, u petak, 27. rujna, na sam rođendan UIR Zagreba. Večer je započela otvorenjem izložbe fotografija foto grupe UIR Zagreba nakon čega je uslijedilo druženje uz živu svirku volontera UIR Zagreba.

Uz navedenu, UIR Zagreba je u drugom dijelu godine organizirala još dvije izložbe fotografija, kao i brojna tematska predavanja i prezentacije.

Početak zadnjeg mjeseca u godini UIR Zagreba obilježila je organizacijom edukativnoinformativnog sastanka za svoje volontere, a povodom Međunarodnog dana volontera, 5. prosinca te im na taj način dodatno zahvalila na trudu, vremenu i dobroj volji uložnim u volontiranju UIR Zagreba.

U srijedu, 11. prosinca u prostorijama UIR Zagreba održana je IZBORNA SJEDNICA SKUPŠTINE UIR ZAGREBA na kojoj je izabrano novo vodstvo UIR Zagreba za naredne četiri godine: predsjednica UIR Zagreba - Nada Vorkapić, dopredsjednica UIR Zagreba - Branka Trzun-Makek, članovi Upravnog odbora (abecednim redom) - Tugomir Eršek, Milan Habljak, Nada Premrou, Ljiljana Sury-Torčić, Branka Trzun-Makek, Nada Vorkapić, i Zlatko Vučić, članovi Nadzornog odbora - Vukosava Jurčić, Ivica Lazić, Stella Modrić i te Matija Pranić kao zamjena i članovi Suda časti - Ivan Horvatić, Neda Joksović i Dragica Pongrac te Damir Legvart kao zamjena. U popodnevrim satima istoga dana UIR Zagreba privremeno je preselila na novu adresu, Park Stara Trešnjevka 1. U predbožićnom raspoloženju gotovo 250 građana grada Zagreba i Zagrebačke županije uživalo je u priredbi "I MI SMO ZVIJEZDE" koju je UIR Zagreba organizirala peti put zaredom u Centru za kulturu Trešnjevka. Tradicionalnom produkcijom svojih aktivnosti, UIR Zagreba prikazala je djelić svog jednogodišnjeg rada kroz ples članova folklorne i plesne skupine te aerobik grupe, a potom i kroz pjesme članova pjevačkog zbora i Stručne službe. Osim naših članova, program su obogatili i dragi nam gosti, gitarski orkestar "El musicante" i plesna skupina "Jazzybell" koji su publiku također počastili glazbom i plesom. Tijekom priredbe uručena su i 352 priznanja kandidatima za 20 godina neprekidnog članstva u UIR Zagreba i dodijeljene su nagrade najuspješnijim sudionicima stimulacijskih aktivnosti "Uči i osvoji" i "Učlani novog člana".

Po završetku ljeta, UIR Zagreba se uključila u brojne aktivnosti u organizaciji drugih udruga i institucija: - susreti sa srodnim udrugama u RH: XII. Susret invalida rada – osoba s

invaliditetom RH "Kutina 2019" u Kutini, u organizaciji UIR Grada Kutine; XXVIII. tradicionalni međunarodni susret i hodočašće osoba s invaliditetom "Marija Bistrica 2019" u Mariji Bistrici, u organizaciji UI Donja Stubica; 19. susreti osoba s invaliditetom Hrvatske "Križevci 2019" u Križevcima, u organizaciji UOSI Križevci; 11. susreti osoba s invaliditetom "Pakrac 2019" u Pakracu, u organizaciji UIR Pakrac-Lipik, 31. susret osoba s invaliditetom "Jesen v Međimorju" u Prelogu u organizaciji DOTI Međimurske županije; 18. sportski susreti osoba s invaliditetom u organizaciji UOSI Daruvar; Turnir u pikadu u Zagrebu u organizaciji Pikado kluba slijepih Zvuk Zagreb na kojem su predstavnici UIR Zagreba osvojili brončanu medalju; šahovski turnir u Karlovcu u organizaciji UIR Grada Karlovca; 50. obljetnica osnutka UIR Grada Siska u Sisku - izleti: predstavljanje partnera Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Thalassotherapia Crikvenica u Crikvenici, Bučijada u Ivanić Gradu, Kestenijada u Hrvatskoj Kostajnici; Kajkavijada u Varaždinskim toplicama - gostovanja: članovi UIR Zagreba su nastupili na Božićnom domjenku u Domu za starije osobe "Ježdovec", odazvali se pozivu na tradicionalan "Adventski bal" u Domu za starije osobe "Trnje" te otvorenju izložbe likovno-kreativnih radova u Udruzi osoba s invaliditetom Samobor.

XVI. Maksimirske jeseni: međunarodna manifestacija za osobe starije životne dobi u organizaciji Zagrebačkog saveza sportske rekreacije "Sport za sve" održana u Parku Maksimir; članovi UIR Zagreba su, kao i brojnih prijašnjih godina, sudjelovali u okviru

sportsko-rekreativnog dijela programa - Europski tjedan mobilnosti: djelatnica udruga Sindikat biciklista, gđa Tena Šarić, u prostorijama UIR Zagreba održala je predavanje na temu "Pedala nije šala" - 72 sata bez kompromisa: volonterska akcija u organizaciji Studentskog katoličkog centra Palma (SKAC); uz moto "Učiti je zabavno", studenti SKAC-a pomogli su članovima UIR Zagreba u korištenju pametnih telefona, a članice UIR Zagreba naučile su studente napraviti pletene igračke i nakon edukativnog dijela uslijedio zajednički ples uz glazbu muzikaša folklorne skupine UIR Zagreba - Upset Art Fest: festival u organizaciji Centra za kulturu Trešnjevka; ideja festivala je bila da služi kao platforma za sve zainteresirane pojedince – sa i bez invaliditeta, zatim za skupine i organizacije koji su željeli prezentirati svoje umjetničke radove, zabavne programe i vještine u opuštenoj i inkluzivnoj atmosferi; UIR Zagreba u taj se festival uključila plesnim nastupom folklorne grupe dok je naša koreografkinja, ujedno i zaposlena djelatnica, Anita Kaiser, zajedno s organizatorom, gostovala u radijskoj i televizijskoj emisiji upravo povodom promocije Upset Art Festa – Međunarodni dan osoba s invaliditetom: u Zagrebu je 2. prosinca u KD Vatroslava Lisinskog UIR Zagreba sudjelovala na izložbi, zatim na tematskom Okruglom stolu, a potom i na koncertu; iduća dva dana, 3. i 4. prosinca, UIR Zagreba je sudjelovala u obilježavanju tog značajnog dana i u Gradu Velika Gorica.

MEDIJSKA POPRAĆENOST Smatramo važnim spomenuti da su nas i u drugom dijelu godine mediji popratili u nekoliko navrata. Tako je naš savjetnik, Joško Matić, gostovao u emisiji "Pro bono" na Radiju Sljeme, a na Z1 televiziji, u emisiji "O nama za vas", gostovala je predsjednica UIR Zagreba, Nada Vorkapić predstavivši rad i djelovanje UIR Zagreba. Povodom obilježavanja Dana UIR Zagreba, Ana Tomašković je u HRT emisiji "Normalan život" ugostila Nadu Vorkapić, predsjednicu UIR Zagreba, Joška Matića, savjetnika u UIR Zagreba i Dragicu Pongrac, volonterku u UIR Zagreba. Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, predsjednica UIR Zagreba, Nada Vorkapić i Ivica Lazić, član UIR Zagreba od 1966. godine, gostovali su u HRT emisiji "Istrage prometnih nesreća". Brojni su mediji najavili i popratili našu predbožićnu priredbu: internet portali "Treća dob", "In Portal", "RTL.hr" (RTL Hrvatska d.o.o.), "Mirovina.hr" i "Net.hr", zatim Radio Sljeme i HRT u emisiji "Dobro jutro, Hrvatska. Ovim putem još jednom zahvaljujemo svim medijima koji su naše aktivnosti najavili, objavili ili popratili. Nadamo se da će tako nastaviti i u budućnosti.

NOVE INFORMACIJE I NADOLAZEĆA DOGAĐANJA U 2020. godini UIR Zagreba će nastaviti s dosadašnjim radom i organizacijom raznovrsnih aktivnosti i predavanja za svoje članove te građane grada Zagreba i Zagrebačke županije. S veseljem očekujemo izdavanje novog broja Glasila invalida rada, GIR, a nakon toga ćemo ponovno otvoriti svoja vrata svim zainteresiranim građanima kako bismo obilježili Dane otvorenih vrata UIR Zagreba. Potom ćemo prigodno obilježiti Nacionalni dan invalida rada i već tradicionalno organizirati "Suzu za Zlatka Bočkala" i "Memorijal Marije Topić".

Djelići atmosfere s nabrojanih događanja mogu se kroz fotografije i video snimke pronaći na našoj mrežnoj stranici. Pridružite nam se jer zajedno smo jači!

Za UIR Zagreba pripremile: Maja Milković, prof. i Anamarija Lazić, mag. cin.

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SISKA 50 GODINA UDRUGE INVALIDA RADA GRADA SISKA

Udruga invalida rada grada Siska, 05. studenog 2019. godine svečano je u Sisku obilježila 50 godina kontinuiranog rada i djelovanja

Udruga invalida rada svečano je u Sisku obilježila 50 godina kontinuiranog rada i djelovanja pod pokroviteljstvom Sisačko-moslavačke županije, Grada Siska i Grada Petrinje. Petstotinjak aktivnih članova ove Udruge svakodnevno odrađuje niz aktivnosti uključujući se u sve značajne akcije koje provode i druge udruge civilnog društva.

Uz ovih pedeset godina Udruge i deset je godina rada kreativnih radionica, jedne od najprepoznatljivijih aktivnosti ove Udruge u lokalnoj zajednici.

Predsjednica Udruge invalida rada grada Siska, Branka Pažur istaknula je kako briga i odnos prema invalidima rada treba biti ogledalo svake uređene države, vlade, lokalne i regionalne samouprave.

Čestitkama za rođendan sisačke Udruge pridružila se i saborska zastupnica Ljubica Lukačić, jedna od onih koja je dala veliki doprinos tijekom donošenja Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom.

Na svečanosti su uručene Povelje počasnim članovima, Zahvalnice članovima za neprekidno članstvo u Udrugi, a Zahvalnice su uručene volonterima i svima koji su dali svoj doprinos u radu ove Udruge.

Povelju za počasnog člana Udruge invalida rada grada Siska dobio je izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

Predsjednica
Branka Pažur

UDRUGA INVALIDA PAKRAC – LIPIK POSJET UDRUZI INVALIDA RADA PAKRAC – LIPIK

Hrvatski savez udruga invalida rada posjetio je Udrugu invalida rada Pakrac – Lipik u cilju prijenosa specifičnim znanja te pomoći oko rada i djelovanja

Pružanje pomoći i upoznavanje članstva s novim zakonima i propisima s posebnim osvrtom na one koji se odnose na zaštitu osoba s invaliditetom te pružanje pravne pomoći članovima koji iskazu potrebu za zakonskim beneficijama glavne su odrednice rada Udruge invalida rada Pakrac-Lipik.

Predsjednik Udruge Zlatko Pečanić, predstavio je plan rada za 2020. godinu među kojima je naglasio aktivnosti i sudjelovanje na manifestacijama gradova Pakraca i Lipika te

aktivnostima Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Kao važan prioritet u idućoj godini istaknuli su izradu fasade na zgradi Udruge te uređenje uredskih prostorija. Na zajedničkom sastanku Udruge, Saveza i pakračkog dogradonačelnika Marijana Širca, dogovoren je sastanak za siječanj 2020. godine u gradskoj upravi kojem bi se razradio plan radova na dovršetku zgrade. Ujedno dogradonačelnik je predložio da se za bilo kakve savjete ili pomoć Udruga može javiti u gradsku upravu ili Poduzetnički centar Pakrac. Hrvatski savez udruga invalida rada izradio je web stranicu Udruzi invalida rada Pakrac - Lipik kako bi mogla što bolje prezentirati svoj rad široj javnosti. Udruga i Savez će zajedničkim snagama u 2020. godini pokušati ostvariti ciljeve koje smo zadali za 2020. godinu.

Predsjednik
Zlatko Pečanić

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM SAMOBORA ODRŽANO PREDAVANJE "ZAŠTITA I PROMICANJA PRAVA" U SAMOBORU

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 23. prosinca 2019. godine predavanje u Samoboru o razlici između ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju u sklopu projekta kojeg financira Zagrebačka županija.

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 21. prosinca 2019. godine predavanje po projektu

„Zaštita i promicanje prava protiv nasilja” u Udruzi osoba s invaliditetom Samobora. Cilj projekta je utjecati na poboljšanje kvalitete življenja starijih osoba i osoba s invaliditetom na području Zagrebačke županije. O položaju osoba s invaliditetom, trenutnom stanju, iskustvima, pozitivnim i negativnim primjerima iz prakse govorio je izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj. Predavanje je održano na temu o razlici između ugovora o doživotnom i ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju te zaštiti od nasilja, kao i informiranje o pravima žrtve nasilja. Tijekom predavanja zainteresirani sudionici su postavljali pitanja na koja je pravnik odgovarao i time informirao osobe s invaliditetom. Svi sudionici su iskazali interes i potrebu za češćim održavanjem ovakvog tipa interaktivnog predavanja koja su od iznimne važnosti kada je u pitanju informiranje.

Predsjednik
Viktor Jozić

SAVJETI ZA USPJEŠNO UPRAVLJANJE UDRUGOM

U uvjetima ubrzanog razvoja, nestabilnih tržišnih okolnosti, uspješno upravljanje kako u profitnim tako i neprofitnim organizacijama postoje sve veći izazovi. S aspekta neprofitnih organizacija to je posebice značajno za njihov daljnji opstanak, razvoj, kao i mogućnost sudjelovanja i odlučivanja kao značajnog dionika u kreiranju javnih politika u društvenoj zajednici. Stoga bi se menadžment prilikom upravljanja organizacijom trebao posvetiti ne samo isključivo aktivnostima koje su neophodne za osiguranjem financijskih sredstava potrebnim za provođenje projekta i u konačnici ciljeva organizacije, nego se usmjeriti i na neke druge bitne zadatke, koji se nerijetko zapostavljaju kako bi ojačao upravljačke kapacitete, povećao stupanj odgovornosti i povjerenja, pokazao da organizacija služi javnom interesu, odnosno na dobrobit korisnika, te u konačnici zalaže zalaže za primjenu demokratskih vrijednosti. Shodno tome, u nastavku teksta će se iznijeti određeni savjeti na koje bi se trebalo obratiti pozornost, te implementirati u praksi, a koji bi zapravo mogli poslužiti kao svojevrsni podsjetnik za organizacije.

Novi trendovi u upravljanju

Iako su organizacije i samim time i zaposlenici u istima neskloni promjenama, odnosno naviknuti na ustaljeni način rada, promjene su zapravo dobrodošle u svim segmentima, pa tako i kod organizacije Upravnog odbora. Iako proces promjene sa sobom donosi pozitivne učinke, također povlači i određene negativne posljedice. Kao primjerice: članovi Upravnog odbora već duže vremensko razdoblje djeluju kao uhodani kompaktni tim između kojih vlada visoka razina povjerenja, međusobnog uvažavanja i tolerancije, a nadasve ga karakterizira visoka razina povjerenja, međusobnog uvažavanja i tolerancije, a nadasve ga karakterizira visoka razina učinkovitosti. Za postizanje takve razine bilo je potrebno uložiti puno osobog truda svih članova kao i dragocjenog vremena. Mijenjanjem postojeće organizacije Upravnog odbora, odnosno njegovih članova može dovesti do narušavanja postignutog sklada, te mogućnosti dolaska postojećih članova i dovođenjem novih kojih će se tek trebati uklopiti u takav način rada kao i prihvatiti organizacijsku kulturu organizacije. No, s druge strane osvježavanje članova Upravnog odbora sa sobom donosi i određene beneficije korisne za cjelokupnu organizaciju, pa tako i za Upravni odbor kao njegove važne karike u upravljanju. Naime, novi članovi mogu doprinijeti donošenjem novih inovativnih ideja koje će potaknuti promjene u načinu razmišljanja, a što će biti od utjecaja i na poglede u načinu upravljanja, otkriti nove izvore financiranja koji su prijeko potrebni za tekuće poslovanje, proširiti djelovanje na društvenu zajednicu, te u konačnici ojačati upravljačke kapacitete. Novim članovima potrebno je odmah na početku prezentirati sve najvažnije segmente organizacije, trenutni način rada kako bi se što prije integrirali, te razvili osjećaj pripadnosti s istom. I neprofitne organizacije kao i profitne trebale bi pratiti nove trendove u upravljanju, a kako bi mogle primjenjivati nove metode rada i savjete u praksi, te tako promijenile ustaljeni način rada za dobrobit cjelokupne organizacije.

Odabir članova Upravnog odbora

Stoga, je jedan od ključnih čimbenika o kojima ovisi uspješno upravljanje pravilan odabir članova Upravnog odbora. Ponekad proces selekcije može biti iznimno otežan radi postojanja malog broja potencijalnih kandidata koji raspolažu adekvatnim profesionalnim vještinama nužnim za Vašu organizaciju. No, osim profesionalnih vještina u obzir treba uzimati i osobne vrijednosti, moralni integritet, te mogući sukob interesa. U današnjim uvjetima visokog stupnja korupcije i nepotizma, moralni integritet se sve više ističe kao bitan faktor u procesu selekcije kandidata – budućih članova. Stoga bi članovi trebali obraćati posebnu pozornost na svoje postupke i ponašanje kako ne bi doveli prvenstveno sebe, a time posredno i organizaciju u kompromitirajući položaj, što za nju može biti veoma pogubno za daljnje djelovanje, od lošeg publiciteta u medijskom prostoru, izostanka financijskih sredstava, gubitka donatora, te općenitog nepovjerenja u njezin rad.

Članovi Upravnog odbora ne moraju dominantno biti samo iz neprofitnog sektora, nego se mogu tražiti odgovarajući kandidati i iz privatnog i javnog sektora. Naime, osobe u tim područjima mogu posjedovati kvalitetne upravljačke vještine potrebne za Vašu organizaciju, stoga ih je poželjno motivirati da se aktivnije uključe u rad Vaše organizacije, te doprinesu svojim znanjem i iskustvom. Aagažiranje visoko pozicioniranih osoba kao članova većinom ne donosi pozitivne efekte iz razloga što zbog svojih prenatrpanih obveza nemaju dovoljno vremena, a time ni interesa da se maksimalno posvete obvezama u organizaciji.

Trebaju li članovi Upravnog odbora biti i zaposlenici

Iako su česte situacije (radi slabih personalnih i financijskih kapaciteta) da su članovi Upravnog odbora istodobno i zaposlenici organizacije, takvu praksu bi trebalo izbjegavati, te jasno razdvajati ulogu članova odbora i uloge zaposlenih u organizaciji, odnosno upravljačku i operativnu ulogu. Naime, na taj način se izbjegavaju potencijalni i česti sukobi interesa, te se Upravni odbor može profilirati kao profesionalno, etično i nezavisno tijelo, a što je značajno prilikom predstavljanja organizacije potencijalnim donatorima, korisnicima i drugim interesnim skupinama. Primjer sukoba interesa: organizacija se prijavi na određeni natječaj, iako i nije baš u domeni njezinog dosadašnjeg djelovanja, te po dobivanju istoga, dobije značajna financijska sredstva temeljem kojih će moći osigurati dugoročnu materijalnu egzistenciju svojih zaposlenika. Naravno, konačnu odluku o sudjelovanju na tom natječaju donositi će Upravni odbor, a kojeg čine njegovi zaposlenici. Stoga, motiv za sudjelovanje na natječaju može biti samo njihova osobna korist, a ne interes organizacije, odnosno da aktivnosti ne budu usmjerene prema javnom interesu i na dobrobit društvene zajednice.

Smjernice oko sukoba interesa

Za uspješnu prevenciju sukoba interesa čiji se učinci mogu negativno odražavati na međusobne odnose u organizaciji, a samim time i na cjelokupno djelovanje organizacija potrebno je donositi smjernice o sukobu interesa koje će sadržavati određena pravila temeljem kojih će se odrediti, na primjer: što se podrazumjeva pod sukobom interesa, na koja će se sve primjenjivati, kako uspješno riješiti takve situacije bez štetnih posljedica, obvezu pravovremenog identifikiranja mogućih sukoba, sankcije za isto... Pomoću tih pravila moći će se lakše prepoznati kompromitirajuće situacije, te poduzeti odgovarajuće mjere za njihovo nepristrano rješenje. Svjedoci smo čestih primjera sukoba interesa u koje su involvirani različiti akteri u organizacijama, a kako bi za sebe ili uže članove obitelji osigurali određenu

materijalnu ili nematerijalnu korist, moguće radno mjesto ili čak pogodovali pojedinim partikularnim interesima. Stoga, bi se donesena pravila trebala u praksi dosljedno i primjenjivati kako bi se postigla njihova efikasnost, a ne samo da ostanu mrtvo slovo na papiru. Menadžment, svi zaposlenici (uključujući i volontere), trebali bi se obvezati izjavom da će se držati donesenih pravila i ukazivati na moguće sukobe interesa u koje bi oni mogli biti uključeni. Takvim pristupom organizacije dodatno jačaju svoj imidž kao i stupanj odgovornosti u upravljanju, te podižu razinu transparentnosti na jednu višu razinu. Pojam sukob interesa sam po sebi izaziva negativne konotacije, a opće poznato je da se teško stečeno povjerenje samo jednim lošim potezom može nepovratno izgubiti. Zbog toga bi se više pažnje trebalo posvetiti tom segmentu, kao i podići razinu svijesti u samoj organizaciji o nužnosti pridržavanja visokih etičnih standarda.

Naknade članovima Upravnog odbora

Članovi Upravnog odbora ne bi trebali biti plaćeni za rad u istom, nego bi ključni pokretači njihovog aktivnog angažmana trebali biti neki drugi čimbenici, kao na primjer da predanim radom daju osobni obol za razvoj i implementaciju prijeko potrebnog projekta u društvenoj zajednici, budu pokretači promjena koje su nužne za potrebe društvene zajednice, iskoriste svoje vještine za unapređenje rada organizacije... Osobe koje nisu motivirane isključivo određenim materijalnim beneficijama više će se poistovjetiti s misijom i ciljevima organizacije, te se više posvetiti aktivnostima organizacije, s obzirom da će tu obvezu obavljati iz osobnog gušta. Naravno, pti tome ne treba zanemarivati druge troškove za njihov rad kao npr. Naknada za službena putovanja, troškove smještaja, edukacije u skladu s financijskim mogućnostima svake organizacije.

Financijski nadzor

Unatoč postojanju Nadzornog odbora čiji je ključni zadatak nadziranje financijskog poslovanja organizacije i Upravni odbor bi trebao aktivnije sudjelovati u provođenju kontinuiranog financijskog nadzora, kako bi na vrijeme mogao detektirati moguće probleme u tekućem financiranju. Stoga je preporučljivo da Upravni odbor, odnosno njegovi članovi na redovitim sastancima obrate pozornost na nekoliko primarnih pokazatelja kao što su raspoloživa financijska sredstva za plaće i druge materijalne troškove, prihode i rashode, odnosno da li se namjensi troše, procjene likvidnost za naredno vremensko razdoblje kako bi se utvrdilo realno stanje financijskih planova, korelaciju između sadašnjeg i planiranog proračuna kako bi se uspostavilo da li će se realizirati planirani prihodi, te moguća odstupanja koja će povećati rashodovnu stranu. Naravno, članovi istog bi unaprijed trebali raspolagati financijskim izvještajima kako bi se na sastanku mogao obaviti kratki brifing financijskog stanja organizacije. Također, poželjno bi bilo provoditi sustav interne kontrole, preko kojeg će se omogućiti efikasnija zaštita imovine organizacije, a jedna od mjera iste je provođenje revizije financijskih izvještaja. Za same organizacije važnost provođenja revizije financijskih izvještaja je važna kako bi uspostavile uredne, stabilne i transparentne financije. Na taj način ojačat će svoj ugled, povećati stupanj kredibiliteta, privući veći broj donatora, a samim time i bolji priljev financijskih sredstava.

Financijski nadzor

Kako je za neke organizacije izdvajanje financijskih sredstava za rad revizora popriličan trošak, tada ih i ne angažiraju. Stoga je jedan od mogućih rješenja te problematike da više

organizacija zajednički podijele te troškove, ili da se pronađe revizor koji bi želio ponuditi svoje usluge pro bono. Naravno, dobivene preporuke revizora obavezno se primjenjuju s ciljem unapređenja financijskih izvještaja, te se financijski izvještaji koji su bili predmet revizije objavljuju u godišnjem financijskom izvještaju organizacije. Iako je provođenje revizije za pojedine organizacije zakonska obveza, preporuka je da je sve organizacije primjenjuju.

Prukupljanje financijskih sredstava

Upravni odbor često zaboravlja na jednu od njegovih dužnosti, a to je da i se sami članovi trebaju aktivnije angažirati u prikupljanju dragocijenih financijskih sredstava za rad organizacije. Obzirom da članovi mogu dolaziti i iz drugih sektora, kao i biti istaknuti članovi društvene zajednice, oni mogu iskoristiti svoje poslovne kontakte, poznanstva za osiguranjem financijskih sredstava (ali i donacija koje nisu isključivo financijske naravi) kao i organizirati različita društvena događanja u tu svrhu... Za one članove kojima ne bude jasno zašto bi oni trebali sudjelovati, potrebno im je objasniti značenje njihove uloge u cijelom tom procesu. Zaposlenici bi im mogli pružiti stručnu pomoć u procesu prikupljanja sredstava, odnosno obaviti određene predradnje, osigurati potrebne materijale, a kako bi se što brže i lakše uhodali. Takva zajednička sinergija osigurat će se ostvarenje postavljenog cilja i donijeti benefite cijeloj organizaciji. U konačnici, nakon završetka cijelog procesa prikupljanja sredstava potrebno im je iskazati znak zahvalnosti na pruženoj pomoći, a što će se za njih biti osobna satisfakcija.

Definiranje misije

Isto tako, nužno je da Upravni odbor kontinuirano provjerava utvrđenu misiju organizacije. Postavlja se pitanje zašto? Jednostavno, kako bi se vidjelo da li je ista usklađena s trenutnim ili planiranim aktivnostima organizacije. Naime, do nesuglasja može doći radi različitih razloga kao na primjer prestala je potreba organizacije radi koje je osnovana, zacrtane aktivnosti nisu dovoljno dobre da bi se ostvarila svrha misije, ne ispunjavanja interesa korisnika... A s ciljem kako bi se poduzeli pravodobni koraci za ostvarivanje željene razine usklađenosti i osiguralo ispunjenje svrhe same misije koja zapravo odražava osnovne vrijednosti svake organizacije, te temeljem koje se osobe motivira na aktivno sudjelovanje u organizaciji, odnosno uključuje u zajedničko oblikovanje i provođenje projektnih aktivnosti. Pri definiranju misije uvijek treba voditi računa da ona bude postavljena u realnom okviru u pogledu opsega, troškova i očekivani učinaka.

Donošenje odluka u izvanrednim situacijama

Iako se odluke Upravnog odbora donose na redovnim sastancima uz postojanje određenog broja članova (kvoruma) uz propisani interni način donošenja i usvajanja, postoje situacije i kada se one moraju donositi i izvan redovnih okvira, odnosno kod nastupanja izvanrednih okolnosti kada je potrebno hitno djelovati kako se ne bi ugrozili interesi organizacije kao i njezinih zaposlenika. U takvim situacijama odluke se donose najčešće putem elektroničke pošte, telefonskim putem bez sudjelovanja svih članova zbog kratkoće vremena za organiziranje sastanaka, nemogućnosti prisustvovanja svih članova. Za uspješno donošenje odluka u izvanrednim situacijama potrebno je imati točno utvrđena pravila kojih će se trebati pridržavati. Odluke donesene na takav način potrebno je verificirati na redovnom sastanku i provesti kroz zapisnik.

Održavanje vanjskih odnosa

Djelovanje Upravnog odbora ne treba ograničavati isključivo na unutarnje procese u organizaciji, nego se isti treba orijentirati i na održavanje i njegovanje vanjskih odnosa s organizacijom, odnosno služiti kao spona između organizacije i njezinih različitih interesnih aktera. Komunicirajući s istima, tako može oslušivati njihova konstruktivna mišljenja, reakcije o djelovanju i aktivnostima organizacije, te ukupnom stečenom dojmu o cjelokupnoj organizaciji.

Na taj način se može steći vrlo koristan feedback koji se zatim može iskoristiti za prilagođivanje i zadovoljavanje potreba ključnih interesnih aktera, a koji je jedan od temeljnih ciljeva organizacije. Također, članovi mogu djelovati i kao promotori organizacije predstavljajući je u različitim sferama od poslovne zajednice, medijskog miljea, javnog sektora, poslovnih partnera... Pri tome treba voditi računa da svi članovi budu usklađeni, odnosno da pri prenošenju informacija budu konzekventni. Efekti takve promocije mogu biti iznenađujuće pozitivni.

Evaluacija godišnjih ciljeva

Bez obzira na postojenje godišnjeg plana na razini cijele organizacije i Upravni odbor bi trebao imati utvrđene godišnje ciljeve rada. Postavljeni ciljevi bi se mogli odnositi na daljnji razvoj odbora, ali i na aktivnosti koje je potrebno realizirati za potrebe organizacije. A što bi trebalo doprinijeti predanijem i aktivnijem angažiranju članova u obavljanju važnijih zadataka, te u konačnici povećanju učinkovitosti odbora. Na kraju je potrebno izvršiti evaluaciju tih godišnjih ciljeva.

Odnos Upravnog odbora i izvršnog direktora

Kako je izvršni direktor zapravo produžena ruka Upravnog odbora, između istih bi se trebao razvijati partnerski odnos temeljen na međusobnom povjerenju, uvažavanju, te kvalitetnoj komunikaciji. U takvom odnosu potrebna je visoka doza strpljenja i tolerancije što ponekad nije lako. Uspostavljanjem kvalitetnih odnosa između ta dva ključna aktera u organizaciji predstavlja temelj za uspješno upravljanje.

Redovno je potrebno provoditi evaluaciju rada izvršnog direktora (preporuka na godišnjoj razini). Na osnovu rezultata iste moći će se utvrditi njegova učinkovitost, određeni propusti i nedostaci, te zatim pružiti daljnje smjernice i savjete za unapređenjem rada, a što će doprinijeti daljnjem razvoju i napretku cijele organizacije. No, bez obzira koliko se sposoban i stručan pokazao izvršni direktoru obavljanju svojih aktivnosti, uvijek trebate imati rezervnu soluciju za njegovu zamjenu (koja može biti na primjer zbog odlaska na drugo radno mjesto, preseljenja u drugo mjesto stanovanja...).

U takvim slučajevima potrebno je pravodobno reagirati i u što kraćem vremenskom periodu pronaći adekvatno rješenje, odnosno imati popis potencijalnih kandidata ili metodu kako pronaći novoga. Pri tome uvijek morati imati ažurirani opis posla za tu funkciju. Savjeti izvršnog direktora mogli bi biti korisni prilikom odabira novog kandidata, jer će temeljem dosadašnjeg iskustva moći ukazati na određene karakteristike koje bi trebalo ispunjavati za navedenu dužnost. Nije poželjno da predsjednik Upravnog odbora preuzme ulogu izvršnog

direktora zbog potencijalnog sukoba interesa, narušavanja upravljačkog odnosa, te stvaranja visikog stupnja koncentracije moći.

Osim evaluacije izvršnih direktora, Upravni odbor bi trebao izvršavati i evaluaciju djelovanja cijele organizacije. Pri tome je potrebno utvrditi koji pokazatelj će se uzimati u obzir, kako bi se prikazalo realno stanje, te nakon dobivenih rezultata iste, vidjeti od kakvog će to utjecaja biti za daljnje aktivnosti i ostvarene ciljeve organizacije. Na primjer, koji je to društveni cilj koji organizacija želi postići svojim radom, te koje dodatne vrijednosti želi stvoriti u sljedećem vremenskom razdoblju. Sukladno tome, koji ključni pokazatelj će se razmotriti, koje su relevantne informacije za procjenu istih, koji je trenutni stupanj pokazatelja, a koji želimo postići, kako ćemo mjeriti napredak u određenom vremenskom periodu...

Osigurati prostor za promjene

Na kraju treba naglasiti da uvijek u fokusu trebaju biti interesi organizacije i u krajnoj liniji i njezinih korisnika, a ne osobni, profesionalni i drugi interesi rukovodećeg osoblja koji ponekad koriste organizacije za ostvarivanje svojih vizija i ambicija koristeći se pri tome različitim nezakonitim i nemoralnim aktivnostima. Također, da uvijek prostora za promjenu u upravljačkim praksama ima kako bi one postale bolje i efikasnije, a što će utjecati na povećanje uspješnosti organizacije i učvršćivanju njezine pozicije u društvenoj zajednici.

www.udruga.hr

14 ZNAKOVA KOJIMA ODAJETE NEPROFESIONALNOST

Iako si udruge i zaposleni možda mogu dozvoliti ležernije ponašanje od onog koje je prihvatljivo u poslovnom svijetu, ipak je bolje ostati na sigurnoj strani. Tretirajte rad u udruzi i općenito imidž vaše udruge kao i bilo koji drugi biznis.

Nekim ponašanjima nema mjesta u profesionalnom životu, a ako bolje pogledamo, ni u privatnom. Evo što treba izbjegavati.

1.

NESTRPLJIVOST

Iz vaše perspekte, možda imate sasvim valjane razloge za nestrpljivost. Ima situacija u kojima je osoba s druge strane stola ili na drugom kraju telefonske linije izrazito naporna i uvjerava vas u nešto što nikako ne stoji. Možda dostavljač kasni s vama važnom dostavom, ili ste upravo otkrili pogrešku na letku, a iz tiska vam je došlo svih tisuću naručenih komada.

Ostanite mirni i prijateljski. Trenutno olakšnanje koje ćete osjetiti kad se istresate na nekoga neće promijeniti situaciju, a ostat će vam gorak okus u ustima i možda trajno narušeni odnosi.

Dišite duboko, odbrojite do deset i nazad, ili što god vam pomaže, останите мирни и усмјерени према рјешенју.

2.

KAŠNJENJE

Jednostavno, nemojte kasniti. Na sastanke sa sponzorima, donatorima, organizatorima događanja, partnerskim udrugama, bankama, bilo kim. Radije dođite ranije i pričekajte pred vratima, u kafiću preko puta ili na klupu u parku. I onda uđite malo prije dogovorenog vremena. Osim u slučaju stvarno nepredviđenih okolnosti, kao što su prometni kolpas zbog velike prometne nesreće ili iznenadne viroze s temperaturom četrdeset, nemate valjan razlog za kašnjenje.

Nemojte kasniti ni s isporukom obećanoga. Kašnjenjem pokazujete da se ne uspijevate dobro organizirati što sigurno nije znak profesionalnosti.

Poštujte svoje i tuđe vrijeme. Procijenite li da ipak nećete stić na vrijeme, obavijestite o tome drugu stranu, ispričajte se i predložite drugo vrijeme sastanka ili drugi rok.

3.

ŽALJENJE NA SVE I SVAŠTA

Svatko može imati loš dan i niz frustrirajućih situacija iza sebe. Proliveno mlijeko, dijete koje se probudilo s temperaturom, tramvaj koji vam je otišao pred nosom. Podijeliti to s kolegama na poslu može pružiti utjehu, no suzdržite se od žaljenja na sve i svašta. Na kišu, na luđake u prometu, na obitelj ili susjedovog psa. Činite li to svakodnevno, postajete naporni, kolege više ne znaju što bi rekli na tu bujicu vaših žalopojki i mogli bi vas početi izbjegavati.

4.

NEPRIMJERENO IZRAŽAVANJE

Ne prujte. Ne koristite vulgarne riječi. Ne pričajte masne viceve. Ne vrijeđajte ljude. Nikad.

5.

UPADANJE U RIJEČ

Ponekad je, u žaru rasprave na sastanku na kojem se iznose ideje i prijedlozi rješenja, teško čekati da netko drugi završi sa svojim izlaganjem. Vi ste možda po prirodi elokventniji i bolje biste sve to opisali, možda brže mislite od drugih, imate mozak koji vam živo predočava slike i sve ste već shvatili te vam je na pamet pao još bolji prijedlog. Suzdržite se. Ako treba, zapišite natuknice onoga što želite reći i pričekajte da druga strana završi. Upadanjem u riječ pokazujemo nepoštovanje, neprostočnost i nestrpljenje. A ništa od toga nije profesionalno ponašanje.

Ne upadati u riječ posebno je važno tijekom telefonskog razgovora jer tad vrlo brzo nastane buka u kanalu i nitko nikog više ne sluša. Još je važnije pričekati kraj izlaganja tijekom osjetljivih pregovora. Saslušajte prijedlog do kraja, možda je povoljnije od onoga što ste vi mislili podložiti.

6.

NEUREDAN PROSTOR

Držite svoj radni prostor i ostale prostore koje udruga koristi urednima. Iako je to donekle stvar ukusa, naime, različiti ljudi imaju različite kriterije urednosti, ali u urednim prostorima se ugodnije osjećamo, ne gubimo stvari, ne gubimo vrijeme na traženje stvari i efikasniji smo. Oni koji za sobom na vidljivom mjestu ostavljaju iskorištene papirnate maramice i ambalažu od pojedenog ručka izgledaju neodgojeno i arogantno, neobzirni su prema drugima.

Organizirajte svoj radni prostor u urednu i preglednu cjelinu te steknite naviku da na kraju radnog dana pospremite stol. Osvrnite se za sobom još jednom kad odlazite i popravite ako nešto treba.

7.

ŠIRENJE NEGATIVNE ENERGIJE

Postoje ljudi koji uvijek znaju bolje od drugih i usmjereni su na to da svakom prijedlogu odmah nađu manu. Niste još ni izgovorili do kraja, oni već znaju zašto to nije provodivo.

Rečenice kao što su „nema šanse da to uspije“, „kakva glupa ideja“, „to neće držat vodu“ ili „čemu trud“ izrazito su destruktivne, a koristite li ih redovito, nemojte se čuditi kad ubuduće budete zadnji koji će saznati za neki projekt.

8.

HVALISAVOST

Ponos i hvalisavost su različite stvari. U redu je biti ponosan na svoja postignuća, u redu je spomenuti ih, u redu je primiti pohvale za svoj rad (ne morate ništa objašnjavati, samo recite hvala) no ne pretjerujte. Isticati stalno sebe i svoje sposobnosti nije u redu.

U svojoj radnoj okolini nastoje držati ravnotežu, ne pripisujte sebi sve zasluge, odajte i drugima priznanje za njihova postignuća.

9.

UPITNE HIGIJENSKE NAVIKE

Ovo je neugodna tema. Ljeti osobito. No, u svako godišnje doba, profesionalno je biti fizički ugodan za svoju okolinu. Ne pretpostavljajte da ćete osjetiti vlastiti neugodni miris, radije podignite razinu svojih higijenskih navika i pitajte kakav miris odajete nekoga tko van je blizak.

10.

TRAČANJE

Prenošenje informacije je jedno, tračanje je druga stvar. Na primjer, „Marija je javila da je bolesna i da danas neće doći u ured“ je prenošenje informacije. Ali rečenica, „Marija je jučer

bila na djevojačkoj večeri, čula sam se s njenom prijateljicom Suzanom, nema gdje nisu bile, nije ni čudo da je javila da neće doći na posao“ je tračanje. Suzdržite se od tračanja, prepričavanja, dometanja i podmetanja. Filtrirajte informacije koje dođu do vas i dalje prenesete samo nužno.

11.

PREVELIKA RADOZNALOST

Postoji nešto što se zove zdrav interes za druge ljude i ono što im se događa u životu. To znači da možete pitati kolegu kako mu je bolesno dijete, jesu li gotovi radovi u stanu, kako je zadovoljan svojim novim automobilom i bi li preporučio hotel u kojem je bio na ljetovanju.

Ali postoji i prevelika radoznalost, a to je kad s pitanjima idete dalje. Na primjer, pitate kolegu zašto on mora na bolovanje i ne bi li djetetova baka mogla pričuvati to bolesno dijete. Ili, koliko je koštala adaptacija stana, kako je uspio skupiti sve te tisuće eura za novi auto, je li mu netko pomogao ili je podigao kredit...

Takve osobine zovemo zabadalima i većina ljudi je dovoljno tankoćutna da to spozna. Općenito gledajući, teme kao što su politička ili vjerska uvjerenja, obiteljski odnosi, seksualne preferencije i iskustva te financijsko stanje je bolje izbjegavati. Uvijek ostavite drugoj strani izbor koliko će vam svoje intime otkriti.

12.

LIJENOST

Lijenost je u osnovi prirodna osobina. Sve se u prirodi odvija linijom manjeg otpora. Voda teče nizbrdo, toplina prelazi s toplijeg tijela na hladnije tamo gdje je izolacija slabija. Životinje, ako nije zbog hranjenja ili razmnožavanja, neće se svojevolumno pomaknuti s mjesta. Dodamo li tome izreku “rad je stvorio čovjeka, a lijenost izumitelja”, lijenost može imati sasvim pozitivan predznak. No, je li to baš tako? U redu je razmotriti je li nešto uopće potrebno napraviti ili ne. U redu je tražiti načine kako ono što jest potrebno napraviti, obaviti brže, lakše, jednostavnije. Ali, odbijati poslove koje treba napraviti, odugovlačiti sa zadacima, odgađati u nadi da će se riješiti samo od sebe ili da će to netko drugi preuzeti je lijenost i odaje nepouzdanog suradnika.

13.

UVIJEK GOVORITI DA

Pristajati na sve i svašta nije znak profesionalnosti. Morate znati svoje mogućnosti, raspoložive resurse i razinu stručnosti. I cijenu ispod koje niste spremni ići. U redu je reći, ne hvala. U redu je reći, žao mi je, ali to ne možemo napraviti. Pristajanjem na nemoguće uvjete pokazujete da ste očajni, a profesionalci uvijek paze da se ne dovedu u očajnu situaciju.

14.

SLIKE S UREDSKIH ZABAVA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

I privatno i poslovno, izaberite ozbiljan pristup svemu što stavljate na društvene mreže. Sve što je stavljeno na Internet, tamo ostaje zauvijek. A uz toliko mobitela i nadzornih kamera te navike slikavanja i dijeljenja slika, teško je znati kojim kanalima će nešto postati svima vidljivo.

Niti jedna uredska zabava ne bi trebala doći do te faze da ne želite takve prizore ovjekovječene na društvenim mrežama. Ako ste vi organizator, kontrolirajte situaciju, ako ste samo sudionik, otiđite kad stvari izmaknu kontroli. I na kraju, nije loša ideja povremeno proći kroz ovaj popis neprofesionalnih ponašanja, napraviti samoprocjenu, a i proširiti ga nekom svojom stavkom koju ste u međuvremenu otkrili.

www.udruga.hr

PSIHOSOCIJALNI RIZICI I SJEDENJE: ČESTO PRIJAVLJIVANI ČIMBENICI RIZIKA U ISTRAŽIVANJU ESENER

Poduzeća i dalje često izvještavaju da su rad s napornim ljudima, opetovani pokreti ruku i dlanova te podizanje i pomicanje ljudi ili teških tereta faktori rizika za zdravlje radnika širom Europe.

To proizlazi iz prvih rezultata [trećeg europskog istraživanja poduzeća o novim rizicima i onima u nastajanju \(ESENER-3\)](#).

Rezultati za 2019. temelje se na razgovorima provedenima u više od **45 000 poduzeća** svih veličina i područja djelatnosti u **33 europske zemlje**.

Dodatna pitanja uključena u istraživanje za 2019. ukazuju na nove perspektive novonastajućih rizika za sigurnost i zdravlje na radu kao što su, primjerice, utjecaj digitalizacije te važnost dugotrajnog sjedenja koje je, kako pokazuje ESENER-3, postalo treći najčešći čimbenik rizika prema izvještavanju europskih poduzeća.

Usporedba s rezultatima istraživanja ESENER-2 iz 2014. razvrstava trendove prema zemljama i na razini EU-a, ne samo u pogledu čimbenika rizika već i prema načinu upravljanja sigurnošću i zdravljem na radu te povezanim pokretačima i ograničenjima. Na primjer, sudjelovanje radnika u upravljanju psihosocijalnim rizicima smanjilo se u nizu zemalja usprkos participativnom pristupu koji je prepoznat kao važan čimbenik u upravljanju tim, sve učestalijim, rizicima. S druge je strane ohrabrujuće da se udio subjekata koji provode procjenu rizika povećao u nekim zemljama.

Ovaj jedinstven izvor podataka izuzetno je važan alat, čiji je cilj pružiti informacije o razvoju nove politike te pomoći da se sigurnošću i zdravljem na radu učinkovitije upravlja na radnim mjestima. Sve publikacije i potpuno novi alat za vizualizaciju podataka i rezultata istraživanja bit će dostupni od 2020.

[Saznajte više o prvim rezultatima istraživanja ESENER-3](#)

